

DARBININKAS

Vol. LXXII, Nr. 4

Sausio - January 30, 1987

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Sov. S-gos užs. reik. ministerijos humanitarinių ir kultūrinių reikalų departamento viršininkas Juri B. Kašlew pareiškė, kad vyriausybė pradėjusi pagrindinę už politinį ir religinį disidentizmą įkaltintų asmenų baudinių peržiūrą ir kad jiems gali būti suteikta bendra amnestija. Pagal jo duomenis tokių kalinių Sov. S-goj esą mažiau kaip 200, bet Amnesty International teigia, kad jų yra daugiau kaip 1000.

Kolumbijos laikraščiu, radijo ir televizijos žurnalistai įspėjo apie kraštui susidariusį pavojų patekti į narkotikų gamintojų ir pirklių rankas, nes paskutiniu metu nežinomų teroristų buvo nužudyti du su narkotikų prekyba kovoje pareigūnai, kurių vienas buvo laikraštlininkas.

JAV nutarus leisti eksportuoti į Sov. S-gą aliejaus ir dujų grėžimo įrengimus, Amerikos žydų organizacijos, tikėdamosios dėlto žydų emigracijos padidėjimo, vyriausybės sumanymui pritarė.

Pakistanui ruošiantis atnaujinti pasitarimus su Sov. S-ga dėl jos pasitraukimo iš Afganistano, Pakistane esą Afganistano pabėgėliai suruošė demonstracijas, sutraukusias 100,000 žmonių, ir reikalavo, kad Sov. S-ga ne tik pasitrauktų iš Afganistano, bet kad suteiktų laisvę jos valdomom centrines Azijos mahometonų respublikom.

Po Kiniją ištikusios studentų demonstracijų bangos, Kinijos intelektualai buvo griežtai įspėti, kad laisvos diskusijos ir pažiūrų dėstymas turi griežtai vadovautis marksistine ideologija. Įspėjimui sutvirtinti Bejing universiteto buv. viceprezidentas buvo pašalintas iš partijos už leidimą studentams dalyvauti demonstracijose.

Kinijos komunistų partijos eina gen. sekretoriaus pareigas Zhao Ziyang pareiškė, kad spaudos pasisakymai prieš liberalines idėjas nereiškia, kad bus pakeistas krašto įsipareigojimas reformom.

Per 1000 Amerikos universitetuose studijuojančių kiniečių viešu pareiškimu pasmerkė Kinijos komunistų partijos gen. sekretoriaus Hu Yaobang pašalinimą, grąšindami negrįžti į Kiniją, jei laisvi pasisakymai ir toliau bus varžomi.

Afganistano diktatorius Najibullah pareiškė, kad sausio 15 ten įsigaliojo vienašališkos paliaubos ir kad sovietų ir afganų kariuomenių daliniai yra grįžę į savo nuolatines būstines, bet partizanai savo puldinėjimų nenutraukė.

V. Vokietijos policija Frankfurtu aerodrome areštavo libanietį Mahammed Ali Hamadei, dalyvavusį 1985 m. Amerikos Trans World Airlines keleivinio lėktuvo su įkaitais pagrobime ir vieno JAV jūreivio nužudyme. JAV paprašius ir pažadėjus jo nenubausti mirties bausmę (V. Vokietijos mirties bausmė yra panaikinta), teroristas bus perduotas JAV.

Britanijos ir Ispanijos pasitarimai dėl Gibraltaro priklausomybės vėl įstrigo dėl didelių nesutarimų pagrindiniais klausimais.

PARAŠAI BAISESNI UŽ ŽMOGŽUDYSTĘ Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 68

Sasnava. (Kapsuko raj.). 1985 m. balandžio mėnesį Petras Gražulis, gyvenantis Sasnavos kaime, išsiuntė LTSR Prokurorui tokio turinio pareiškimą (įvykių pradžią žr. "LKB Kronikoje" Nr. 67):

"Kaip jau minėjau pirmame pareiškime, kurį išsiunčiau, 1985 m. kovo 26 d. Šakių mieste, Šterniachovskio gatvėje, mane, važiuosį automobiliu BA 3 21-06, valst. Nr. 77-95, sulaukė Šakių raj. VAI darbuotojas Kęstutis Astrauskas.

Dėl kilusių jam neaiškumų jis liepė man važiuoti paskui jį į milicijos skyrių. Važiavęs su manimi keleivis Vitas Kačergis paprašė, kad aš jį paleisčiau. Sustojau. Jis išlipo ir nuėjo. Vaikiną emė vytis minėtas inspektorius. Vitas Kačergis išsigandęs pradėjo bėgti. Jį sulaukė Šakių raj. gaisrinės vairuotojas. Pribėgęs Kęstutis Astrauskas kirtu jam per sprandą ir drauge su gaisrinės vairuotoju V. Kačergį atsivedė prie mašinų.

Sustabdęs pravažiuojantį vilniuką, įsodino mus ir iš šonų dar du vyrus. Vienas iš jų buvo tas pats gaisrinės vairuotojas, sulaukęs jaunuolį, o antrasis automobilyje važiuojęs keleivis.

Filed in 156

Automobilis liko be priežiūros

Mano automobilis neužrakintas ir be priežiūros liko stovėti gatvėje. Inspektorius vilniuko vairuotojui liepė važiuoti paskui jį, o šalia sėdėjusiems vyrams liepė mus saugoti. Mus atvežė į skyrių. Maždaug po 15 minučių autoinspektorius Astrauskas pareikalavo mano vairuojamo automobilio raktelių. Juos atidaviau.

Įsakė padaryti kratą

Netrukus prisistatė Šakių rajono kriminalinės paieškos skyriaus viršininkas Jokūbaitis ir įsakė man padaryti asmeninę kratą.

Man pareikalavus kratai prokuroro sankcijos, pareigūnas pareiškė: "Dar vienas įstatymų žinovas! Ateis prokuroras, čia pastovės ir mes padarysime kratą". Aš atsakiau, kad neužtenka vien pastovėti, o reikia raštiško leidimo. Mjr. Jokūbaitis nuėjo pas Šakių raj. prokurorą Vidmantą Diržį paprašyti kratai leidimo.

Tačiau prokuroras vietoje leidimo įdavė baudžiamąjį kodeksą ir liepė perskaityti 195 str., kuriuo remiantis kratai padaryti sankcijos nereikia. Aš perskaitęs supratau, kad šis straipsnis remiasi 188 ir 192 str., o 188 str. komentaryje 3 d. išvardina penkias išimtis, kada kratai daryti sankcija nereikalinga.

Šiuo atveju šios išimtys negalioja, todėl remiantis 188 str. nesutikau leisti daryti kratą be prokuroro sankcijos, kurią jis, būdamas čia pat, galėjo lengvai parašyti.

Tačiau, nežinūrint, mano reikalavimų, kriminalinės paieškos viršininkas Jokūbaitis prie kvietinių Gudaičio Algimanto ir Manisevičiaus Algio padarė kratą. Apieškojęs nieko nerado, todėl ir kratos neužprotokolavo.

Todėl rašau skundą

Todėl ir rašau Jums, LTSR Prokurorui, skundą, po kuriuo

pasirašė minėti kviestiniai. Vėliau tų pačių kviestinių akivaizdoje padarė kratą ir mano vairuojamoje mašinoje. Iš ten paėmė du laužtuvus ir dalį literatūros. Po kratos protokolu nepasirašiau, motyvuodamas:

1. Kai mus nuvezė į skyrių, mano vairuojamas automobilis liko stovėti gatvėje, neužrakintas ir be priežiūros. Inspektorius Astrauskas iš manęs esančio skyriuje, tik po 15 minučių, paėmė mašinos raktus, todėl mašina ne mažiau kaip pusvalandį stovėjo gatvėje.

2. Automobilį gatvėje prie milicijos skyriaus pamačiau tik po dviejų su puse valandos, t.y. kratos metu, kuri įvyko apie 13 val.

3. Kada pradėjo daryti kratą, mašinoje buvo netvarka. Ištraukti iš po sėdynių skudurai ir kiti daiktai. Kas mašinoje šeimininkavo — neaišku.

4. Kadangi mašina ne mano ir daiktai, esantys joje ne mano, tai negalėjau liudyti parašu, ar tie daiktai yra mašinos savininko, ar per dvi su puse valandos įdėjo provokacijai, norint apkaltinti.

Taip pat paaiškinau, kad per tiek laiko man nesant galėjote mašinoje bet ką įdėti. Galėčiau liudyti už paimtų iš mašinos daiktų tikrumą, kad jei yra mano, ar šios mašinos savininko tik tuo atveju, jeigu iki kratos

mane nebūtumėte pašalinę nuo mašinos nė minutei.

Įklimpote patys

Pareigūnai sušuko: "Tu čia nesapnuok, čia dirba sąžiningi darbuotojai"! O aš atsakiau, kad jų sąžiningumu nepasitikiu, kadangi nesilaikote įstatymų. O dabar tikriausiai sąmoingai darydami tokias klaidas, privertėte mane abejoti jūsų sąžiningumu.

Jūs buvote įsitikinę, kad įstatymų nežinau ir laisvai sau saviavaliavote. Taip pat netikiu, kad jūs šių įstatymų nežinote. Norėdami įklampinti mane, nesilaikydami įstatymų, įklimpote patys.

Vėl tardė

Kai mašiną iškratė, vėl nuvedė į skyrių. Po to tai mane, tai Kačergį vis tardė.

Tardymo metu klausė, kur gyvenu, kur dirbu. Atsakiau dėl asmenybės išaiškinimo. Taip pat paaiškinau, kad jokio nusikaltimo nepadariau ir nesiruošiau daryti. todėl į kitus klausimus, kur, su kuo ir ko važiuavau, neatsakijau.

Nesu nubaustas nei namų areštu, nei laisvomis stovybomis. Tik šie nusikaltėliai prieš išvykdamą turi gauti leidimą ir atsižymėti rajono VRS, kur vyk-

TAIKOS APSAUGA IR JOS UGDYMAS

Prie Apaštalo Sosto akredituoto diplomatinio korpuso nariai sausio 10 iškilmingos audiencijos metu išreiškė popiežiui Jonui Pauliui II Naujųjų Metų sveikinimus.

Šia proga pasakyta žodyje Šv. Tėvas vėl grįžo prie taikos problemų.

Audiencijos metu buvo pasakytos kalbos.

Diplomatų vardu jų dekanas, Dramblio Kaulo Kranto ambasadorius, palinkėjo Popiežiui su Dievo pagalba dar ilgai tęsti savo kilnią misiją už žmogaus teisių apsaugojimą visur pasaulyje, už teisingumo, solidarumo ir taikos įgyvendinimą, taip pat padėjo Popiežiui už Apaštalo Sosto rūpestį, kad tarp kraštų kilę konfliktai būtų sprendžiami taikingomis priemonėmis.

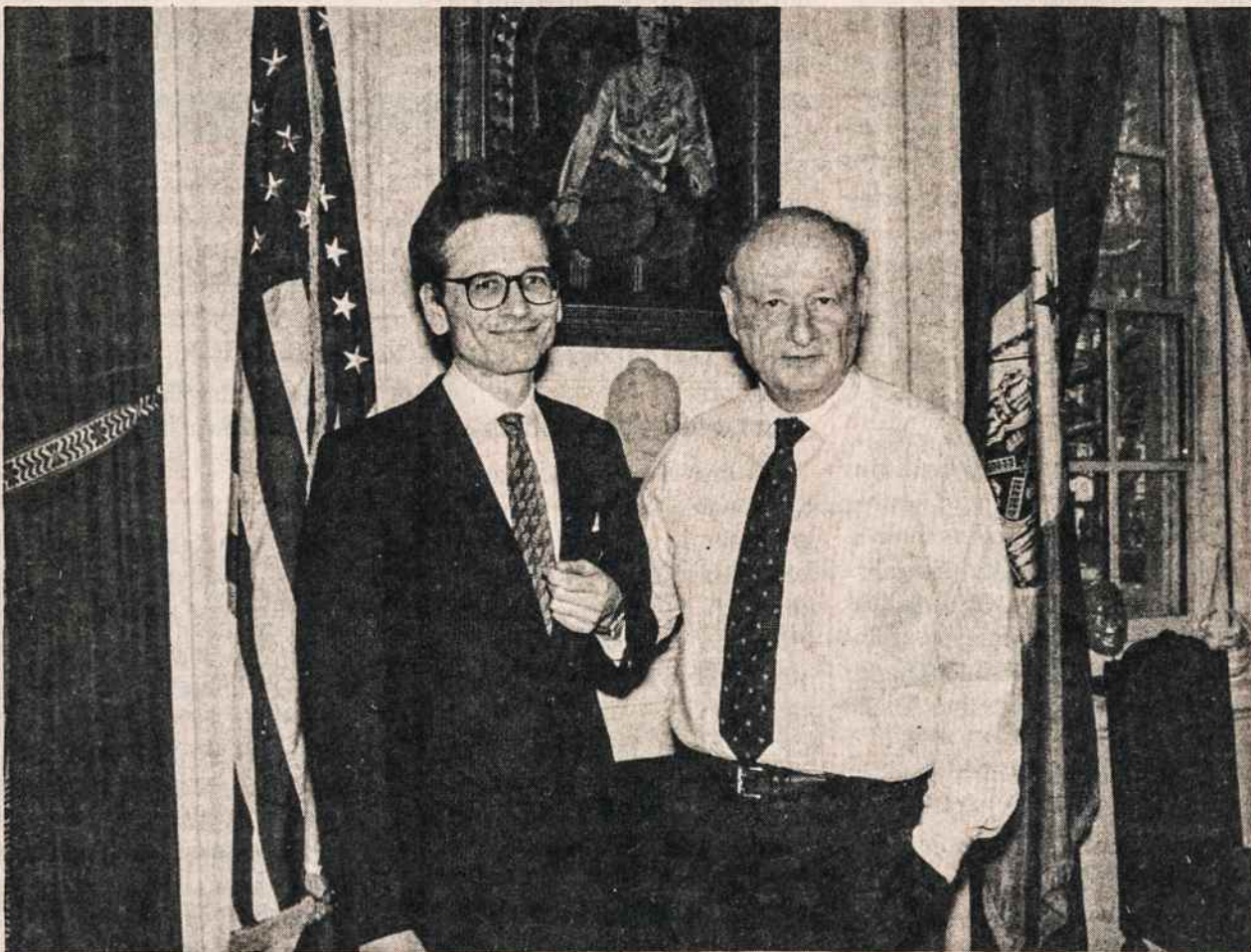
Jonas Paulius II atsakydamas dar kartą pabrėžė, jog taikos apsaugojimą ir jos ugdymą Apaštalo Sostas laiko savo esminiu religinio pobūdžio uždaviniu. Kaip tik toje religinėje dvasioje ir buvo suauktas spalio 27 dieną Asyžuje visų religinių bendruomenių atstovų maldos už taiką susitikimas.

Patirtis rodo, kalbėjo Popiežius, kad taika negali būti įgyvendinta vien žmonių pastangomis, taika turi būti malda iš Dievo išprašyta, nes ji yra Dievo dovana. Tikrai Dievas, kuris yra taikos versmė, gali suteikti žmonijai taiką. Tačiau, tai nereiškia, kad žmonės gali pasyviai maldauti taikos.

Anaiptol ne! Kiekvienas žmogus privalo būti taikos kūrėju,

sta. Esu laisvas pilietis, todėl prieš važiuodamas Šakių raj. VRS darbuotojams pranešti neprivalau.

(Bus daugiau)

New Yorko miesto burmistras Edward I. Koch ir Michael Dirzula (k.), kuris dirba miesto valdyboje, planavimo ir vadovavimo sistemos nekilnojamo turto skyriuje. Jis yra aukštai iškilęs miesto administracijoje. Jo tėvai yra lietuviai.

POPIEŽIAUS KELIONĖS Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

Visi didieji Italijos ir kitų laisvojo pasaulio kraštų laikraščiai lapkričio pabaigoje plačiai paminėjo Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo pakartotą troškimą aplankyti Lietuvą. Kaip jau esame pranešę, Šventasis Tėvas apie tokią kelionę užsiminė susitikime su žurnalistais skrisdamas iš Romos į Bangladešą.

Vieno žurnalisto paklaustas, ar yra numatęs krikščionybės įvedimo Rusijoje tūkstantmečio proga 88-ais metais aplankyti Rusiją, Popiežius atsakė, jog apie kelionę į Rusiją nėra kalbos. Man rūpėtų pirmiausia kelionė į Lietuvą, pridūrė Popiežius,

aplankyti Lietuvą būtų mano pareiga.

Žurnalisto dar paklaustas, ar nėra gavęs rusų stačiatikių Bažnyčios kvietimo į Rusijos krikščionybės tūkstantmečio jubiliejų, Jonas Paulius II-sis atsakė: Su Rusijos krikščionimis mus jungia krikščionybė. Bet tai ne katalikų Bažnyčia. Aišku, esame krikščionys ir tarp mūsų yra gili vienybė. Dvasinė kelionė į Rusiją? — Taip! Apaštalinė kelionė? Nežinau koku būdu. Politinė kelionė — visai atmetama!

Daugelis laikraščių, pateikdami šiuos Popiežiaus žodžius, primena, kad Jonas Paulius II-sis

visų pirma gerbdamas savo artimą, jį mylėdamas ir jam ištiesdamas pagalbos ranką. Taip, taika yra kuriama gerbiant žmogų ir jo pagrindines teises. Taika yra kuriama rūpinantis įgyvendinti teisingumą pavienių žmonių ir tautų tarpe, pripažįstant kiekvienai tautai teisę gyventi nepriklausomu gyvenimu ir savo nepriklausomybę ginti, suteikiant galimybę kiekvienai tautai ugdyti savąją kultūrą, nevaržomai tvarkyti savo socialinį gyvenimą, laisvai spręsti savo likimą be svetimų kraštų tiesioginio ar netiesioginio kišimosi į jos reikalus.

Kaip aš, taip ir jūs gerai žinote, pažymėjo Popiežius kreipdamasis į diplomatus, kur minėtosios tautų teisės yra atvira pažeidžiamos.

Pasmerkęs karinius konfliktus kaip barbarišką priemonę ginčiamą spęsti, taip pat ginklavimosi varžybas, reikalaujančias milijonų žmonių, kurios galėtų būti panaudotos naudingiems tikslams. Popiežius, baigdamas, pakartojo, jog solidarumas yra taikos raktas. Jei pasaulyje neįsivyras broliška meilė taika liks trapi ir jai nesiliaus grėis pavojai. Nuolankumas, dialogas, pagarba artimui, teisingumas ir broliškumas atveria kelią į tikrą ir pastovią taiką.

NAUJI AREŠTAI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Užsienio spauda skelbia neseniai iš Lietuvos pasiekusią žinią, kad praėjusių metų gruodžio 8 Vilniuje buvo areštuotas inžinierius Gediminas Jakubčionis.

Inžinierius Jakubčionis dirbo Vilniaus jaunimo teatre. Jo tardymu — užsienio spaudos žiniomis — rūpinosi Saugumo pulkininkas Česnavičius, kuris yra pasižymėjęs politinių ir sąžinės belaisvių bylose.

Diena vėliau Vilniuje be prokuroro sankcijos buvo padaryta krata pas kitą Jaunimo teatro tarnautoją — studentą Vinclovą. Kratos metu buvo paimtos daugiau kaip 80 įvairių knygų.

Užsienio spauda primena, kad Vilniuje įvykusiame tarptautiniame rašytojų susitikime amerikiečių rašytojas Arthur Miller Vilniaus jaunimo teatrą įvertino kaip "vieną iš geriausių teatrų, kokį iš viso kada nors yra matęs".

Keleta dienų prieš inžinieriaus Jakubčionio areštavimą Vilniaus Jaunimo teatrą aplankė Amerikos teatro darbuotojų - direktorių, aktorių, režisierių - delegacija.

ISLAISVINTA

J. BIELIAUSKIENĖ

Įvairios spaudos agentūros ir laikraščiai gruodžio pradžioje pranešė apie plačiai žinomos lietuviškos sąžinės belaisvės, religinės laisvės ir pagrindinių žmogaus teisių gynėjos Jadvygos Bieliauskienės priešlaikinį išlaisvinimą iš Mordovijos moterų lagerio Nr. 3-4.

Agentūros primena, kad Jadvyga Bieliauskienė buvo areštuota 82 metais ir, kaip įprasta, apkaltinta "antisovietine agitacija ir propaganda". Sovietinės teisės Jadvygą Bieliauskiene nuteisė ketverius metus kalėti griežto režimo lageryje ir trejus metus pasilikti tremtyje.

Išbuvusį lageryje ketverius metus, dabar — kaip praneša užsienio spauda — Bieliauskienė buvusi besąlyginiai paleista į laisvę, nors nebuvo padavusi jokio malonės prašymo.

Pastarųjų mėnesių laikotarpį — primena spaudos agentūros — ir kai kurios kitos politinės kalinės buvo pirma laiko paleistos iš lagerio Nr. 3-4 Mordovijoje.

Sov. S-ga pažadėjo šį pavasarį atitraukti iš Mongolijos vieną pėstininkų diviziją ir keletą kitų kariuomenės dalinių. Sov. S-ga ten laiko apie 38,000 karių.

IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Klaipėdos dramos teatro aktorei Jūratei, Juditai, Nijolei Jankauskaitei-Stonkienei už nuopelnus lietuvių teatro menui ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime, Lietuvos aukščiausios Tarybos Prezidiumo įsaku, suteiktas Lietuvos nusipelnusių artistės garbės vardas.

— Sovietų Sąjungos Aukščiausios Tarybos prezidiumo įsaku 1986 metais sovietiskais ordinais ir medaliais apdovanojo didelę grupę švietimo ministerijos bendro lavinimo bei kitų mo-

kymo ir auklėjimo įstaigų darbuotojus už laimėjimus pasiektus mokant ir komunistiškai auklėjant vaikus ir jaunimą. Apdovanoti net 256 Lietuvos darbuotojai — mokytojai. Lenino ordinu apdovanoti Plungės raj. Alsėdžių vidurinės mokyklos mokytoja Vanda Balandienė, Pasvalio raj. Vaškų vidur. mokyklos mokytoja Aldona Meičiūnienė ir Šiaulių miesto 5-tojos vidurinės mokyklos mokytoja Bronė Truskauskienė. Spalio revoliucijos ordinu: Vilniaus raj. Juodšilių specialiosios mokyklos direktorius Vytautas Cegelskas, Klaipėdos miesto 14-osios vidurinės mokyklos mokytoja Kazė Irena Ruseckaitė ir Vilniaus miesto 134-ojo vaikų lopšelio-darželio vedėja Liudmila Tarasova.

— Dramos aktorė Kazimiera Kymantaitė Lietuvos akademinio dramos teatro mažojoje salėje atliko jugoslavų rašytojo Milenko Vučetičiaus monodramą "Liubica — daugiskaitos pirmasis asmuo". Veikalą j lietuvių kalbą ir jį režisavo režisierė Irena Bučienė.

— Dailininkei Veronikai Šleivytei už ilgametį vaisingą kūrybinį darbą ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime Lietuvos Aukščiausios Tarybos įsaku suteiktas Lietuvos nusipelnusių kultūros veikėjos garbės vardas.

— Kaune ir Vilniuje po du koncertus atliko pagarsėjusi Armėnijos valstybinė akademinė choro kapela, vadovaujama liaudies artisto ir valstybinių premijų laureato Ohaneso Čekidžiano. Svečiams talkino Lietuvos filharmonijos orkestras ir

JAV paskelbė, kad Sov. S-ga pasistatydino du branduolinių raketom ginkluotus pov. laivus ir bus peržengusi 1979 m. su JAV sudarytos, bet JAV nepatvirtintos ginklų kontrolės sutarties ribas, jei iš apyvartos neišims dviejų senesnių pov. laivų.

Airijos koalaicinė vyriausybė, negalėdama susitarti dėl biudžeto, atsistatydino. Min. pirmininkas Garret Fitzgerald paskelbė naujo parlamento rinkimus vasario 17.

Amerikos Darbo sekretorius Bill Brock pareiškė, kad kasmet Amerikos aukštesniausias mokyklas baigia 700,000 jaunuolių, kurie nesugeba perskaityti mokyklos baigiamo diplomo.

Sov. S-gą ištikusi šalčių banga sudaro pavojų visam krašto ūkiui.

Libano Beirute buvo pagrobta V. Vokietijos pilietis Rudolf Cordes, Hoechst Chemijos įmonių pareigūnas.

solistai: Lietuvos liaudies artistė G. Apanavičiūtė, Lietuvos nusipelnusių artistė A. Stasiūnaitė, S. Larinas ir Lietuvos liaudies artistas V. Prudnikovas.

— Lietuvos Valstybiniame akademiname operos ir baleto teatre lapkričio 28 buvo pastatytas naujas nacionalinis baletas "Aura". Muzikos autorius — Antanas Rekašius, libretistas — Ballys Sriubas, choreografas — Elegrijus Bukaitis, dirigentas — Jonas Aleksa, dailininkės — Marija Juknūtė ir Irena Zabarauskaitė.

— Prancūzijos, fotografijos muziejuje Paryžiuje buvo eksponuota vilniečio V. Butyrino personalinė paroda, sudaryta iš serijų "Jūros pasakos", "Pasakų pasaulis" ir "Terra incognita". Išstatyta 70 fotografijų.

— Lietuvos baletas gastroliavo Maskvos Didžiajame teatre, Lietuvos nusipelnę artistai L. Bartusevičiūtė ir J. Katakinas — Japonijoje, o Lietuvos nusipelnę artistai N. Beredina ir P. Skirmantaitė bei baleto solistė J. Valėkaitė — Nikaragvoje.

— Alytaus rajoniniuose kultūros namuose 1957 metais buvo įkurta kaimo kapela. Jai vadovavo Juozas Karpavičius, sugėbėjęs suburti darnų ir darbštų muzikantų kolektyvą, išgarsėjusį

ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų. 1975 šis kolektyvas buvo pripažintas geriausia kapela Lietuvoje ir tapo visasąjunginio liaudies meno festivalio laureatu. Per tris dešimtmečius šis kolektyvas yra koncertavęs ne tik Lietuvos teritorijoje, bet buvo išvykęs Latvijoje, Baltarusijoje, Sovietų Sąjungon, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje ir dabar neseniai grįžo iš gastrolių Vietname.

— Vilniuje Lietuvos dailės muziejaus parodų rūmuose buvo atidaryta liaudies dailininko, Lietuvos valstybinės premijos laureato, dailės akademijos nario korespondento, profesoriaus Konstantino Bogdano kūrybos paroda. Atidaryme dalyvavo valdžios atstovai, įvairūs darbuotojai, kultūros ir meno veikėjai. Apie K. Bogdano nuopelnus kalbėjo kultūros ministras J. Bielinis. Parodoje eksponuojama 60 darbų. Jo skulptūros darbai yra daugelyje Lietuvos miestų, jo sukurtas paminklas Julijui Janoniui yra Biržuose, Donelaičiui — Vilniuje, žuvusiems — Kauno karių kapinėse. Už aukštą kūrybos įvertinimą padėkos žodį tarė pats skulptorius.

S. L. K.

RADIJO PROGRAMOS VASARIO 16-OSIOS SUKAKČIAI

JAV LB Krašto valdyba deda pastangas, kad su Lietuvos Nepriklausomybės šventės sukaktimi kuo plačiau būtų supažindinta angliškai kalbanti visuomenė. Tuo tikslu jos visuomeninių reikalų ir Kultūros tarybų darbuotojai ir šiais metais Vasario 16-ąją yra paruošę specialias magnetofonines juosteles įrašytas radijo programas. Visuom. rkl. tarybos nario inž. Eduardo Meilaus rūpesčiu yra paruošta 15 minučių ilgio visuomeninio - politinio pobūdžio programa, o Kultūros tarybos narių Algio Rukšeno ir Juozo Stempučio pastangomis — 27 minučių ilgio kultūrinio pobūdžio programa. Abi programos yra pajavintos lietuviška vokaline ir instrumentaline muzika.

Turintieji galimybę progra-

mas klausytojams perduoti radijo bangomis ir norintieji jas išlaudyti mažesnio pobūdžio minėjimų metu, dėl programų yra kviečiami kreiptis šiuo adresu: Lithuanian - Community, Inc., c/o Mr. Bronius Krokys, 1124 Hedgerow Lane, Philadelphia, PA. 19115, Telef.: (215) 671 - 0397.

Kreipiantis minimu adresu taip pat galima gauti pavyzdinę medžiagą kreipimuisi į Amerikos prezidentą, Kongreso narius, redakcijas, o taip pat ir minėjimo rezoliucijos projektą. Ši informacija yra paruošta visuom. rkl. tarybos narių Astos Banionytės Connor ir Eduardo Meilaus.

JAV LB Krašto valdyba

PROVIDENCE, R.I.

Lietuviškos Kūčios

LB Providence apylinkės valdyba su būriu tautininkų gruodžio 13 surengė tradicines lietuviškas kūčias Šv. Kazimiero lietuvių parapijos svetainėje. Prancūzo V. Mathieu pastangomis j kūčių vakariene buvo pakviesta dvylika įvairių tautybių atstovų, kurie padidino dalyvių skaičių. Dalyvavo ir jaunesnioji karta, kuri teikia vilties, kad gražios lietuviškos tradicijos bus tęsiamos.

Jaukioje šeimyniškoje nuotakoje praleistos valandos dalinantis paplotėliais ir linkėjimais priminė tėvynėje puoselėtus kūčių papročius.

Kūčių renginio vadovė, LB apylinkės valdybos išdininė, Aldona Kairienė supažindino dalyvaujančius su lietuviškų kūčių reikšme ir papročių prasme.

Kalėdines giesmes giedojo dalyviai ir "jungtinė" parapijos bei Providence kolegijos prof. dr. Antano Jurgelaičio, OP, lietuvių kalbos vyresniųjų studentų grupė.

Šventiškai nusiteikę šiame renginyje dalyvavę skirstėsi prieškalėdiniam laikotarpiui. a.v.

AKIS suvažiavimas

1987 balandžio 10 - 12, Providence kolegijoj įvyks metinis Amerikos Katalikų Istorikų Sąjungos suvažiavimas. Kun. V. Valkavičius, jau ketvirtą kartą tuose suvažiavimuose dalyvaujantis, skaitys paskaitą apie lietuvių įsikūrimą Providence mieste ir Rhode Island valstijoj.

Providence kolegijos istorijos prof. Patric Conley, nuo 1976 metų redaguoja brošiūrų seriją apie įvairias etnines grupes. Sužinojęs apie kun. V. Valkavičiaus būsimą paskaitą, pakvietė jį parašyti platesnį darbą apie Rhode Island lietuvius.

Kun. V. Valkavičius prašo talos šioje valstijoje gyvenančių ar gyvenusių tautiečių suteikti bet kokios medžiagos jo ruošiamam darbui. Medžiagą siųsti: Rev. V. Valkavičius, 36 St. George Ave., Norwood, MA 01060

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliskų knygų apie Lietuvą, plokšteilių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, juostų, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, New ark office: 428 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamas garbingas laidojimas. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobilių pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS-JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef.-821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Daili Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, aukšą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA" — WICN 90.5 FM, Worcester, Mass., girdima tečiadieniais nuo 8 iki 9 val. vak. Inž. E. V. Mellus, Jr., vedėjas. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sėkmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229 - 9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOS.
SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino

MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

109 - 22 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privaziavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl įaiko ir pasitikrinti kainas

IMPORTANT TRAVEL INFORMATION ...

As specialists in travel to and from Lithuania, we are pleased to offer the following special services in 1987:

It is now possible to invite relatives living in Lithuania on a visit to the United States and Canada. To initiate the proceedings, we prepare the required legalized documentation.

2. If you are planning to visit relatives in Lithuania for an extended stay at the home of relatives, we can assist you with the necessary procedures for special visitor's visa.

3. If you wish to visit as a tourist with limit of stay of five days in Lithuania, we can make your travel arrangements at any time on an independent basis in combination with visits to any other European cities.

For information regarding our special services, please write or call: Telephone 212 972 - 0200

BALTIC - AMERICAN HOLIDAYS, INC.

A DIVISION OF

ROBERT J ELLYN TRAVEL, INC.
501 FIFTH AVENUE AT 42ND STREET
SUITE 1605
NEW YORK, NEW YORK, 10017

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

I LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA.

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 centsPOSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Lietuviškos knygos rūpesčiai

Esame jau rašę, kad lietuviškos knygos išėjimoje skursta. Jos tiražai maži, jos paklausa labai maža. Rašytojas, atidavęs laisvą laiką kūrybai, turi ieškoti leidėjo ir net pats primokėti, arba net pats išleisti.

Visi lietuvių namai įrengti prabangiai. Puikūs baldai, indai, kristalai. O apsižvalgykime, ar ten rasime spintą su lietuviškomis knygomis. Tai retenybė. Ir ten surinktos knygos iš senesnių laikų. Labai retai kur rasime naujas, ką tik dabar išleistas knygas.

Taip yra, kai lietuvis didina savo turtą, jo meilė lietuviškai knygai mažėja. O vis dėl to knygos rodo tautos kultūrinį lygį. Kai nerandame reikalo domėtis lietuviška knyga, lietuvišku kūrybos pasauliu, mes patys juk skurstate, ir mažėjame. Mėgstame žiūrėti televizijos įvairias programas, bet jos mūsų lietuviškojo pasaulio nepadidina.

Tai ir kelia didelį rūpestį lietuviškos kultūros puoselėtojams. Kaip pagerinti lietuviškos knygos būklę?

Pirmiausia iniciatyvos turėtų imtis Lietuvių Bendruomenės vadovybė, pavyzdžiui, kad ir Kultūros Taryba. Ji skelbia lietuviškos spaudos mėnesius, o reikėtų paskelbti ir lietuviškosios knygos mėnesį, skirti įvairias premijas jos platintojams.

Reikia kuo plačiau reklamuoti pačias knygas. Čia turi patarnauti spauda ir lietuviškosios radijo programos. Mūsų laikraščiai turėtų daugiau ir plačiau rašyti apie naujas knygas, įdėti viršelių ir autorių nuotraukas. Tai prineštų knygą prie skaitytojo, taip sužadintų knygos alkį.

Ir lietuviškosios radijo programos turėtų paminėti naujas knygas. Pirmiausia leidėjai turėtų

tom programom pasiųsti naujus leidinius ir parūpinti tam tikrą palydos tekstą. Kartais programos vedėjai neturi laiko plačiau įsigilinti į knygą, kartais jam visai svetima ši sritis, bet gavęs tekstą, jis mielai juk perskaitys. Radijo valandėlės galėtų įsivesti ir lietuvių literatūros skaitinius, skaitinius iš naujų knygų. Į tą skaitymą galėtų įtraukti jaunimą. Ir būtų dviguba nauda — jaunimui sudarytų progą pasireikšti radijo programoje ir populiarių naują lietuvišką kūrybą.

Kiekvienas turėtų jausti pareigą bent didžiųjų švenčių metu nusipirkti lietuvišką knygą. Tai būtų lyg koks šventas įsipareigojimas. Taip pat ir dovanom dažnai dovanoti naujas lietuviškas knygas.

Didieji organizatoriai gal sugalvotų kokį specialų fondą, kuris rūpintųsi lietuviškos knygos augimu ir jos palaikymu. Lietuviai sugeba surinkti daug tūkstančių, jei būna koks svarbus reikalas. Juk lietuviškai operai Chicagoje sudedama šimtus tūkstančių. Kiek surenkama sporto šventė! Tai galėtų toks fondas surinkti kapitalą ir lietuviškai knygai leisti. Reikalas tikrai svarbus ir labai jautrus. Argi negalėtų tie išradinėjai ekonomistai, organizatoriai apie tai pagalvoti ir reaguoti pozityvia prasme.

Mūsų tautiniame atgimime buvo knygnešiai, kurie iš Prūsijos slapta nešė knygas į Lietuvą ir jas kuo plačiausiai paskleidė. Tokių knygnešių reikia ir šiandien, kurie sugebėtų platinti, lietuviškas knygas, jas iki durų nunešti ir pasiūlyti.

Vengrijos tautiniame atgimime minimas vienas batsiuvis, kuris pirkė kiekvieną knygą, lankė kiekvieną vengrišką vaidinimą ir ten padėjo susitvarkyti,

Toje pirmoje parodoje šalia dail. A. Žmuidzinavičiaus gražiai pasireiškė dail. Petras Kalpokas (1880 - 1945).

Tuo metu jis meną studijavo Muncheno privačioje meno akademijoje, kuriai vadovavo pedagogas ir tapytojas Antonio Aschbe. Jo mokslų finansavo vienas baronas, matydamas jo didelį tapybinį talentą.

Apie Vilniuje rengiamą dailės parodą Kalpokas sužinojo iš vieno dorpatiško draugo. Šis ir patarė Kalpokui užmegsti ryšius su A. Žmuidzinavičiumi. Kalpokas

nešė suolus, pardavinėjo bilietus, prigludė pas save prakeikliaujančius aktorius. B atsiuvio interesai nebuvo dideli, bet jis jautė tautinę pareigą palaikyti vengrišką kultūrą. Ir jis minimas su pagarba tarp kitų tautinių Vengrijos veikėjų, tokių "batsiuvių" šiandien reikia ir mums!

Tad padėkime lietuviškai knygai — daugiau pirkime, daugiau skaitykime, daugiau domėkimės sava lietuviška kūryba!

Skulptoriaus Petro Rimšos kūrinys, kuris buvo išstatytas pirmoje dailės parodoje, — "Lietuva 1864 - 1904". Atvirukas buvo išleistas pirmos parodos proga. Apačioje įrašyta lenkiškai. Atviruką 1908 balandžio 8 iš Šveikšnos į Ameriką atsiuntė kun. J. Maciejauskas. Atsiuntė į Elizabetą kun. B. Žindžiui, sveikindamas su Velykų šventėmis. Kun. J. Maciejauskas prieš antrąjį pasaulinį karą atvyko į Ameriką ir įkūrė Šv. Kazimiero lietuvių parapiją Los Angeles, Calif. Ten jis ir mirė.

DAIL. PETRAS KALPOKAS POETO ROLĖJE

80 metų nuo pirmosios lietuvių dailės parodos (3)

kas labai greitai reagavo, tuoj parašė laišką, nes jį pagavo parodos idėja.

Kalpokas jau tada buvo bene labiausiai išsilavinęs dailininkas ir jau buvo pagarsėjęs vokiškajame pasaulyje.

Jis du kartus savo paveikslus buvo išstatęs Rygos dailės muziejuje ir buvo gražiai įvertintas "Duna Zeitung" ir latvių spaudoje. Tuo metu, kai rašė pirmąjį atviruką Žmuidzinavičiui, jo darbai buvo išstatyti Leipzigo parodoje "Das Hochgebirge und seine kuenstlerische Darstellung".

Vėliau jam pavyko savo paveikslą "Pavasarejant" išstatyti Muncheno Vokietijos dailininkų "Secession" parodoje. Tai buvo didelis pasisekimas, nes buvo labai sunki konkurencija. Parodai buvo atsiųsta daugiau kaip 1500 paveikslų, iš jų priimta tik 289.

Į pirmąją parodą Petras Kalpokas atsiuntė šiuos paveikslus: Viršukalnės, Pavasario pradžia, Sena, gatvė Italijoje, Sidabrinė naktis, Rudens vakaras ir Auksiniai berželiai.

Šis paskutinis paveikslas jį labiausiai išgarsino. Paveikslas buvo reprodukuojamas, parodos lankytojų kartkartėmis apžiūrimas. Tada spaudoje ir prigijo dailininkui "auksinių berželių poeto" pravardė.

Čia noris pastebėti, kad tada Munchenas buvo tikrai žinomas meno miestas. Ten besimokydamas, Petras Kalpokas pagarsėjo kaip talentingas jaunas dailininkas. 1914 metais jo kūrinių paroda buvo numatyta surengti Berlyne. Ir tai buvo didelis laimėjimas. Jis tuos darbus iš Muncheno siuntė traukiniu, bet prasidėjo pirmasis pasaulinis karas, ir taip žuvo visi darbai. Dar ir dabar Lietuvos dailės istorikai mano, kad jo darbų būtų galima surasti kur nors Bavarijoje prie geležinkelio linijos į Berlyną. Tikriausiai anas traukinys buvo apiplėštas, ir paveikslai buvo pavogti.

Petro Rimšos "Lietuvos mokykla"

Vienas iš pagrindinių parodos rengėjų buvo Petras Rimša. Jis buvo grįžęs iš Krokuvos, gyvenė tėviškoje ir ieškojo skulptoriaus darbo. Tada jam ir kilo mintis sukurti parodos centrinę skulptūrą, kuri simbolizuotų lietuvių pastangas išimokslinti ir kovoti prieš caristinę režimą.

Neseniai buvo grąžinta spaudos laisvė. Jam ir grįžo vaizduotės spaudos draudimo laikai. Lietuvoje niekur nebuvo lietuviškos mokyklos. Už slaptą lietuvišką mokyklą buvo baudžiama 300 rublių arba 3 mėnesiai kalėjimo. Taip nubauti galėjo už menką nieką, už mokyklos menkutį palaikymą.

Kaip pats Petras Rimša sako, tas vaizdas jį nuolatos jaudino. Taip jis 1906 metų kovo mėnesį ir ėmė lipdyti šią skulptūrinę grupę — "Lietuvos mokyklą". Ją kūrė specialiai šiai parodai.

Skulptūra norėjo išreikšti dėkingumą savo motinai ir visom motinoms, kurios, nepabūgę

sunkių sąlygų, taip vaikus išmokė skaityti.

Kurinio siužetas nesudėtingas. Motina verpdama sustabdo ratelį ir dešine ranka vaikui parodo, ką reikia skaityti.

Lipdymui molio Naudžiūose nebuvo. Tokį surado tik už Pilviškio, prie Višakio. Jam pozavo mama.

Kompozicija buvo pavadinta "Lietuvos mokykla 1864 - 1904". Toks įrašas iškaltas priekinės papėdės briaunoje. Grupę vadinti "Vargo mokykla" būtų netikslu, nes pats dailininkas ją aiškiai pavadino "Lietuvos mokykla 1864 - 1904".

Skulptūra parodoje buvo labai šiltai sutikta. Ji buvo parodos centre ir išreiškė visos prislėgtos tautos troškimą, pasipriešinimą. Ją nupirko inž. Petras Vileišis, sumokęs 300 rublių. Tada tai buvo didelis pinigais!

Kitos skulptūros šia tema

Prie šios temos autorius dar kartą grįžo — 1914 metais ir sukūrė jos antrą variantą. Pirmoji ir antroji skulptūra buvo stalinės, pastatomos ant stalo. Dailininkui ir kilo noras padaryti ją didelę ir pastatyti miesto aikštėje. Tai idėja jam kilo 1939 metais. Modelį baigė 1940. Žmonių figūros buvo pusantrą karto didesnės už natūralias. Tada užėjo karas, ir skulptūros atliedimas buvo sutrukdytas. Atliedino tik vieną dalį, bet ir tą atėmė vokiečiai karo reikalam. Dailininkui pasisekė padaryti naują modelį. Trečioji versija buvo baigta tik 1957 metais. Ji pastatyta Vilniaus dailės muziejuje.

Skulptorius dar nenurimo. Vėl grįžo prie šios temos ir padarė bareljefą. Jis atliedintas bronzos su dailininko pavarde. Padaryta pirmame Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetyje.

Šio bareljefo viena kopija yra pasiekusi Ameriką, ir ji bus išstatyta šioje parodoje, kuri vyks vasario 6 ir 7 Kultūros Židinyje. Paroda skiriama prisiminti pirmąją dailės parodą ir pagerbti Lietuvos nepriklausomybės šventę. (p.j.)

Taigi lietuviai, „kurdami didingą valstybę, svajojo sukurti pasaulinę galybę, bet tuo būdu silpnino tautos jėgas, eikvodami jas plačiuose, svietuose rusų kraštuose... Tai buvo savotiškas Lietuvos skriaudimas, ir jos vidaus kultūra negalėjo kilti reikiama greičiu".¹⁰ Priešingai, lietuvių kultūrai neabejotinai grėsė pavojus pasikeisti rusiškos kultūros infliacijos ir lietuvių politikams susipainioti rusų politikos painiavoje. Šitas pavojus Algirdo ir Kęstučio valdymo pabaigoje, matyti, buvo jau taip didelis, kad Vytautas ir Jogaila, pradėję valdyti, Lietuvos politikos gaires ėmė radikaliai sukėti kita kryptimi — į pietų vakarus — į Lenkijos pusę. Aišku, šio, bent kultūrinio, pavojaus iš Rytų pusės nebūtų buvę, o ir politinis pavojus būtų buvęs žymiai mažesnis, jeigu Lietuva būtų buvusi aukštesnės kultūros už tas Rytų tautas, kurias jai teko valdyti. Deja, pagoniškai Lietuva nebuvo aukštesnės kultūros (dvasine, ne civilizacine ir ne

karinės kultūros prasme) už pravoslaviškuosius gudų ir rusų kraštus. Lietuvos valdovai į rusiškąsias žemes nuėjo ne tik su žemesne bendrąja savo kultūra, bet jos nepakėlė ir vėliau, kada nuo Mindaugo iki Vytauto laikų politinis gyvenimas reikėsi dideliu dinamizmu, o karinė civilizacija buvo pasiekusi jau gana aukštą laipsnį. Pagoniškai Lietuva neįstengė sukurti savo rašliavos, savo kultūros židinių, savo literatūros, kai tuo tarpu gudai ir rusai — tokius židinius, nors ir menkus, savo rašliavą ir net literatūrą (tiesa, daugiau bažnytinę ir metraštinę) jau turėjo.

Čia kaip tikrai ir pasirodo silpnoji mūsų pagoniškosios religijos pusė. Ji neįstengė būti kultūrinio Lietuvos gyvenimo kūrėja, kultūrinio dinamizmo įkvėpėja. Teisingai tad tenka pastebėti su V. Mykoliaičiu, kad „romantizmas kai dėl senovės lietuvių religijos negali būti pateisintas jokiais įtikinamais duomenimis, tuo tarpu kai bendra tų amžių kultūrinė konjunktūra greičiau rodytų, kad nelaimingas lietuvių tautos likimas kilo kaip tik dėl to, jog krikščionybė per vėlai buvo įvesta į Lietuvą" (m. pbr. — St. Y.)¹¹. „Lietuvių jėga, užsiklaidusi savo tautiniame tikėjime, ir nepalaikydama gyveninių dvasinių ryšių su plačiuoju krikščioniškuoju pasauliu, ne tik buvo išjungta iš pasaulinės bendruomenės, bet ir neišvystė tautinę savo individualybę".¹² Iš tikro, jeigu Vakarų krikščionybė būtų buvusi įvesta anksčiau, pavyzdžiui, dar Lietuvos organizavimosi laiku — apie IX ar X—XI š., vadinasi, kaip tik tuo metu, kada krašte nesireikė ir negalėjo reikštis svetimos (bent svetimų kultūrų) įtakos, lietuvių diduomenė, o taip pat ir liaudis, taikiųjų misininkų padedama ir kontakto su krikščioniškąja Europa veikiamas, būtų galėjusi sukurti savus kultūros židinius, kaip tai yra įvykę su anks-

čiau krikščioniškais tapusiomis tautomis. Turėdama savo kultūros židiniuose ir pagal Vakarų krikščionybės principus išauklėtą diduomenę, lietuvių tauta politinio žydėjimo laikotarpyje, kad ir tęsdama „Drang nach Osten", nebūtų gal taip pasidavusi Rytų — gudiškosios kultūros įtakai, nebūtų susilaukusi savo diduomenės tautinio išsigimimo, o tuo būdu ir tautinio bei valstybinio savo dekadanso.

3. Politinis susirišimas su lenkais ir pasidavimas jų kultūrai

Kažin, ar bebūtų buvęs reikalingas Lietuvos susiartinimas su lenkais, kitaip tariant, Jogailos vedybos su Jadvyga, ir tuo būdu Lietuvos susirišimas su Lenkija personaline unija, privedusia prie realinės (Liubliano) unijos, su kuria prasidėjo lenkų kultūros įtaka Lietuvoje ir politinių lenkų interesų persvara jungtinėje lietuvių lenkų valstybėje, jeigu Lietuva anksčiau būtų priėmusi Vakarų krikščionybę. Juk Jogailos vedybos, kurioms pritarė ir Vytautas, buvo aiškiai padiktuotos reikalo sukludinti karinę kryžiuočių invaziją į Lietuvos vakarus (Žemaičius) ir kultūrinę rusų invaziją į Lietuvos rytus ir centrą bei apsidrausti prieš bekylančią Maskvos galybę. Jau Jogailos vedybų su Jadvyga išvakarėse Lietuva buvo atsidūrusi tokioje situacijoje, kad politinis susirišimas su Lenkija buvo pasidaręs beveik nebeišvengiamas. Iš vienos pusės Lietuva, beveik porą šimtų metų valdydama keletą kartų didesnius už save Rusijos plotus, buvo jau per daug pasvirusi į rytus. Jai grėsė pavojus iširti beribiuose Rusijos plotuose ir rusų masėse. Gudiškoji kultūra vis labiau ir labiau ėmė veržtis į Lietuvą ir ypač apvaldyti jos diduomenę. Iš antros pusės, Lietuvos vakaruose ir šiaurėje jau per daug buvo įsigalėjęs kryžiuočių ir kalavijuočių ordinas, kuris, be to, iš Jogailos buvo gavęs (1382 m.) ir Žemaičius, nors savo koją į juos teikė vėliau

(1404—1409). Šiam priešui apvaldyti ir rusų kultūros invazijai į etnografinę Lietuvą sustabdyti Lietuva, ilgamečių karų su priešais, o pastaruoju laiku dar prisidėjusių tarpusavinių nesutarimų išvarginta ir bekylančios Maskvos galybės grasinama, jautėsi esanti jau per silpna. Jai buvo reikalingas savo jėgų papildymas svetima pagalba. Jogailos vedybos kaip tikrai ir turėjo šią pagalbą atnešti. Su tos pagalbos reikalu sutiko ir Vytautas. Tuo būdu Lietuvos valdovai tikėjosi galutinai sutriuškinti kryžiuočių ordną (tai kaip tikrai ir buvo padaryta jungtinėmis jėgomis ties Žalgiriu) ir pakirsti Lietuvoje rusų kultūros įtaką (Vakarų krikščionybės įvedimu ir surusėjusių bajorų teisių susiaurinimu). Taigi glaudžių politinių santykių užmezgimas su Lenkija, vėliau turėjęs skaudžių pasekų lietuvių tautai, buvo padiktuotas politinio ir kultūrinio Lietuvos pajėgumo susilpnėjimo, kurį iššaukė pavėlavimas priimti Vakarų krikščionybę. Tiesa, šitas susirišimas su Lenkija personaline unija, kuris iš pradžių buvo Lietuvai net naudingas (kiek jis padėjo sutriuškinti ordną ir sukludinti rusizmo invazijai ir atsisipirti prieš stiprėjančią Maskvą), toliau galėjo likti bent nepavojingas, jeigu Vytautas būtų ilgiau pagyvenęs ir būtų spėjęs įvykdyti savo planus, nes Vytautui sąjunga su Lenkija buvo tik laikinė priemonė sustiprinti Lietuvos reikalams, priemonė, nuo kurios pasinaudojus galima toliau atsisakyti. Sutriuškinęs ordną ir sustabdęs rusų kultūros invaziją, Vytautas toliau, kaip žinoma, ir sėkė atsipalaiduoti nuo Lenkijos. Tačiau greita jo mirtis, naujo jam lygaus valdovo neatsiradimas padarė tai, kad šitas Lietuvos atpalaidavimo nuo Lenkijos darbas nebuvo įvykdytas. Tiesa, jis galėjo būti įvykdytas pačios mūsų bajorijos, jeigu ji būtų buvusi kultūriškai atspari. Deja, ji greičiau, negu buvo galima laukti, pasidavė lenkų kultūrinei, o paskui ir politinei įtakai.

(Bus daugiau)

¹⁰ A. Šapoka (red.), Lietuvos Istorija, 151 psl.¹¹ V. Mykoliaičius, Vydūnas, „Židiny", 1928 m., Nr. 7 33 psl.
¹² St. Šalkauskis, Katalikiškos pasaulėžiūros reikšmė Lietuvos ateičiai, „Tiesos Kelias", 1937 m., Nr. 5, 342 psl.

M. K. ČIURLONIO PROVAIKAITIS LAUREATAS

Lietuvos Valstybinę Konservatoriją, Vilniuje, lapkričio 19-28 dienomis vyko šeštasis M. K. Čiurlonio vardo pianistų konkursas.

Jame pirmą vietą ir piniginę premiją laimėjo M. K. Čiurlonio provaikaitis Rokas Zubovas ir dar gavo diplomą už geriausią Čiurlonio kūrinį atlikimą.

Rokas Zubovas gimė 1966 Kaune. Mokėsi Kauno J. Naujalo vidurinėje meno mokykloje. Jo fortepijono mokytoja buvo R. Šerkšnytė. 1978 įstojo į Lietuvos valstybinę konservatoriją, prof. J. Karnavičiaus klasę.

M. K. Čiurlonio konkursai pradėti prieš 15 metų. Juose dalyvauja jauni, bet jau turintieji koncertavimo patirtį pianistai ir prieš konkursą atlikę savo personalinį pasirodymą. Tuo siekiama supažindinti visuomenę su jaunais perspektyviais pianistais, pretenduojančiais ne tik patekti į M. K. Čiurlonio prestižinį konkursą, bet ir pasiekti laureato vardo.

Rokas tokį koncertą — debiutą atliko spalio 14 Čiurlonio galerijoje, Kaune.

Jaunųjų pianistų sąjūdį skatina konservatorijos fortepijono katedros vedėjas prof. K. Grybauskas.

Konkurso dalyviams yra skiriami dideli reikalavimai. Šiam konkursui buvo numatyta pirmajam ratui tokia programa: 1. J.S. Bach angliškoji ar prancūziškoji suita, arba partita arba tokata. 2. Lietuvio ar ruso kompozitoriaus sonata. 3. Du skirtingų autorių — pasirinkti atlikėjo — etiudai iš kompozitorių F. Schopen, F. Liszt, A. Scriabin, S. Rachmaninov ir C. Debussy kūrybos. 4. Trys M. K. Čiurlonio preliudai. 5. Virtuozinė lietuvių kompozitorių pjesė, sukurta specialiai šestajam konkursui. Šiam konkursui buvo sukurta J. Andrejevo ir A. Martinaičio kūriniai.

Antrajam ratui — M. K. Čiurlonio Fuga b-moll ir atlikėjo pasirinkti kūriniai.

Atliekant pramatus programoje kūrinius, vertinimo komisija sprendžia apie jauno menininko sugebėjimus, kūrinio interpretaciją ir techniką.

Tradiciniai konkurse dalyvauja trys Pabaltijo, Baltarusijos ir Moldavijos atstovai. Užsirašiu-

sių buvo 47, bet atvyko tik 32 ir į antrą ratą perėjo 16.

Tie šešiolika iškilesniųjų turėjo atlikti dar du ratų, kad išryškėtų finalistai — laureatai.

Jų programą sudarė: pirmame — J. S. Bach — Partita c-moll, B. Katavičiaus — Sonata, S. Rachmaninov — Etiudas — pavasars es-moll, op. 33, nr. 6, A. Scriabin — Etiudas dis-moll, op. 8 nr. 1, M. K. Čiurlionis — "Marios", trys preliudai, J. Andrejevas — Groteskas. Antrame — M. K. Čiurlionis — Fuga b-moll, op. 34, S. Frank — Preludai, chorai ir fuga, S. Prokofiev — "Penki sarkazmai" ir C. Debussy — "Garsai ir aromatai vakaro ore" ir "Džiaugsmo sala".

Lauratais tapo: dvi pirmosios vietos teko Rokui Zubovui ir I. Chatipovai (Moldavija). Trys antrosios — D. Blumbergai (Latvija), L. Eglon (Estija) ir Aleksandrai Žvirblytei. Trečioji vieta — G. Ulmaniui (Latvija).

Lapkričio 28 Valstybinės Filharmonijos salėje buvo laureatų baigminis koncertas, kuriame Rokas Zubovas grojo M. K. Čiurlonio Fuga B-moll, op. 34 ir C. Debussy "Džiaugsmo sala". Bisavo du kartus pagrodamas po vieną S. Prokofiev "Sarkazmą".

Čiurlonio Fuga b-moll pagrojo geriau už visus, ypač išryškindamas čiurlionišką daugiaplaniškumą ir labai įspūdingai atliko "Sarkazmus", apie kurių interpretavimą prof. Vyt. Landsbergis pasakė, kad Rokas turi gerą moderniosios muzikos pajautimą. Atsiliepdamas, gi, apie pirmojo rato Roko grojimą, sakė, kad B. Kutavičiaus "Sonatos" ir M. K. Čiurlonio "Marių" niekas dar taip nebuvo gerai pagrojęs.

Po koncerto buvo kavutė — susitikimas su laureatais.

Lapkričio 29 laureatų koncertas buvo parodytas televizijoje.

M. K. Čiurlonio konkurso laureatams atsiveria nauji muzikinio gyvenimo horizontai ir galimybės dalyvauti įvairiuose, net tarptautiniuose konkursuose. Pav. J. Karnavičius, laimėjęs 1978 M. K. Čiurlonio konkursą, 1981 buvo apdovanotas Garbės diplomu tarptautiniame R. Schumann vardo pianistų konkurse Vokietijoje.

R. Zubovo laimėjimas suteikia galimybės ruošti moksliniam

Rašytojas Anatolijus Kairys, laimėjęs Adelaidės ramovėnų paskelbtą dramos konkursą. Taip pat laimėjo ir Dirvos novelės konkursą. Nuotr. Jono Tamulaučio

NASHUA, N.H.

Lietuviai meno galerijoje

"Currier" meno galerija Manchestero mieste, New Hampshire, yra žinoma visoje Amerikoje kaip vienas iš puikiausių mažųjų muziejų, sukaupusių Europos ir Amerikos meno eksponatus. Per visą šį metų sausio mėnesį šioje galerijoje rodomos fotografijos iš Nashua lietuvių kolonijos gyvenimo. Kataloge ši kolonija pavadinta "Southern New Hampshire's little-known Lithuanian community".

Nuotraukų rinkinys paruoštas profesionalo fotografo Gary Samson. Rinkinys sudarytas iš puikiai per fotografuotų portretų

darbui aukštojoje mokykloje Leningrade ar Maskvoje ir paskui galės dirbti konservatorijoje.

Pramatytos gastrolės su kolegomis Leningrade ir gal net kitur. Vėliau koncertuos Druskininkuose, Čiurlonio namelyje, kur būna tradiciniai koncertai.

Jis taip pat yra bandęs komponuoti ir gana sėkmingai.

Roko Zubovo asmenyje reikia tikėtis naujos muzikinės pajėgos, kuri praturtins ir taip jau gyvą muzikinį Lietuvos gyvenimą. (ž.v.)

iš lietuvių kolonijos veiklos, siekiančios net 1908 metus, su 1985 metų papildymais.

Ruošiant šį projektą, informacija surinkta per New Hampshire universiteto žinių tarnybą ir Nashua viešąją biblioteką, o išlaidos apmokėtos iš Charles Žilionio palikimo.

Šalia nuotraukų pateikta informacija, rodo, kad pirmieji lietuviai atvyko į Nashua apie 1880 ir 1890 metus. Nuo 1904 metų buvo pradėta rūpintis parapija, kuri pavadinta šv. Kazimiero vardu. Ji įsteigta 1910 metais. 1920 metais Nashua kolonijoje buvo apie 600 šeimų.

Galerijoje pradėta projektą Žilionio fondo administratoriai žada tęsti. Lietuviams šitaip renkama istorinė medžiaga yra be galo vertinga. Nashua lietuvių kolonija mažėja, kartu ir žinios apie šios etninės grupės praeitį nyksta. Tik norėtusi, kad prie to amerikiečio profesionalo darbo būtų pakviestas lietuvis, kuris patikslintų kartais neištariamai sužalotas ar sumaišytas pavardes ir, kur žinoma, bent skliausteliuose pridėtų tų pavardžių lietuviškas versijas.

Rodomajame rinkinyje randame tik vieną nuotrauką iš Lietuvos, iš to krašto, apie kurio žmones ir jų įpėdinius kalbama. Tai 1918 metų kaimo laidotuvės su šiaudinio stogo pastatu gilumoje. Rikinyje būtų turtingesnis, prie jo pridėjus bent mažą skaičių Lietuvos gamtovaizdžių.

Ankstesnieji ateiviai, besikurdami šiame krašte sunkiausiose sąlygose, niekuomet nepamiršdavo savo varganos Lietuvos gamtos grožio. Šia tema nuotraukos, o taip pat lietuvių veikla kolonijose po 1949 metų jau randamos pas lietuvių fotografus.

K. Da.

minėjimo aprašymą. Pakartojo ir prašymą rašyti apžvalgas.

Pirmąją "IL" apžvalgą "Naujienuos" pasirašė 1968. VII. 17 ir ji buvo išspausdinta VII. 22.

Anksčiau "Naujienuose", paskui "Darbininke" (o gal dar ir kitur, bet nesu tikras per 18 ½ metų apžvelgiau visus "IL" numerius, kuriuos tik man atsiuntė. O nesuinteresuojęs tų, kuriuos redagavo V. Rociūnas. Tai atsitikę per administratoriaus klaidą. Dabar "IL" vėl gaunu ir esu pasiruošęs vėl kiekvieną numerį apžvelgti.

Kaži, po nas Leonardai Valiukai, ar vertėjo, kaip tai Vaižganto bobulei, geresnių argumentų atkirtiui neradus, apsinuoginti ir šaukti, kad ir buvęs "Naujienu" korespondentas, ir dr. Grigaitis, duok Dieve jam Dangaus karalystę, šitaip menkina didžiausio eksperto pastangas?...

Alfonsas Nakas

1987.I.8

UGNIES DAINA. Anatolijus Kairys. 3 veiksmų drama su prologu ir epilogu. Išleido Lietuvos Šaulių Sąjunga tremtyje, 1986. Spaudė M. Morkūno spaustuvė 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629. Tiražas 500 egz. Kaina 4 dol.

Romo Kalantos, susideginusio 1972 gegužės 14 Kauno teatro sodelyje, atminimui į dramingą formą įvilktas įvykis.

AUŠRA 1982 m. birželis — 1983 vasaris. VII rinkinys. Redagavo ir vardų rodyklės sudarė Jonas Dainauskas. Išleido 1986 Lietuva, Akademines Skautijos Leidykla 8913 So. Leavit Street, Chicago, IL 60620. Spausdino M. Morkūno spaustuvė.

Septintame Lietuvos pagrindinė leidžiamų žurnalų rinkinyje telpa 31, 32, 33, 34, ir 35 numeriai. Juose paduodama įvairi ir autentiška medžiaga apie okupantų vykdytus teroro aktus Lietuvoje 1944 metais, išvežimus, persekiojimus, krašto alinimą, rusinimą. Minima Maironio mirties sukaktis, rašoma apie kyšininkavimą, vagystes ir kitokius krašte įvykius. Pridėta vardų rodyklė. Būtina knyga lietuvių bibliotekoje.

PLUNKSNA. Los Angeles Lietuvių Jaunimo sąjungos biuletenis Nr. 2. Šio numerio redaktorė Gailė Redvenytė. Biuletentyje yra informacijų apie lietuvių jaunimo veiklą ir Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje.

TEVYNEN. Ziniaraštis, gruodžio mėn. leidžiamas Venezuelos Lietuvių Bendruomenės yra redaguojamas Vinco Barono. Vytauto A. Dambravos, Sandros Saldytės-Mažeikienės, Antano Šulco ir Ričardo Zavadzko. Atsa-

LIETUVIŠKOS KASETĖS

ESTRADINĖ-ŠOKIŲ MUZIKA

1. Gervės skrenda — įvairūs orkestrai ir dainininkai
2. Raganėlių puota — instrumentalinis ir vokalinis ansamblis Nerija.
3. Volungėlė — įvairūs orkestrai ir dainininkai.
4. Nakties muzika — įvairūs orkestrai ir dainininkai
5. Myliu — įvairūs orkestrai ir dainininkai
6. Už viską švelniau — įvairūs orkestrai ir dainininkai
7. Paklydo ramunė — įvairūs orkestrai ir dainininkai
8. Balti balandžiai — įvairūs orkestrai ir dainininkai
9. Vilniui — įvairūs orkestrai ir dainininkai
10. Su tavim kartu — įvairūs orkestrai ir dainininkai
11. Gimtinės aidai — B. Gorbulskio dainos su orkestru ir dainininkais
12. Brangiausias žodis — Raudonikio dainos su orkestru ir dainininkais.
13. Dar širdyje ne sutema — įvairūs orkestrai ir dainininkai
14. Dainuok ir šok — dainuoja J. Nakutavičius su Dana Striugaite.
15. Ir vėl žydi gėlės — dainuoja Juozas Nakutavičius, naujai išleista kasetė
16. Armonika — kaimo kapela su dainininkais
17. Mūsų kaimo gegužinė — kaimo kapela su dainininkais

kingas redaktorius yra dr. V. A. Dambrava. Šiam numeryje nemažai informacinių žinių apie Venezuelos lietuvių gyvenimą tame krašte ir jų veiklą, straipsnių keliom temom ir įdėti nekologai.

SUVAŽIAVIMO DARBAI — 1985 — JAHRESTAGUNG. Išleido Lietuvių Kultūros Institutas Romuva 1986, 6840 Lamperttheim 4, (Hüttenfeld). Redagavo Vincas Barusevičius. Spausdino Sonnenburg - Druckerei, Trier. Kaina 3 dol.

Straipsniai dr. P. Reklaičio, prof. dr. G. Bauer, prof. dr. M. Klein ir dr. E. Demm rašyti volkiškai, o dr. K.J. Čeginsko lietuviškai.

Vertingas leidinys besidominantiems Lietuvos praeitimi.

LITUANUS. Nr. 3, 1986 ruduo. Numerio redaktorius Jonas Zdanys. Leidžia Lituanus, 6621 S. Troy St., Chicago, IL 60629 - 2913. Spaudė Morkūnas Printing Co., 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629-2501. Metinė prenumerata 15 dol.

Anglų kalba įvairiom temom straipsniai.

ŽODŽIAI NUO NEMUNO. Jonas Gintaris. Eilėraščiai iš Lietuvos. Išleido Nemunas Publications, P.O. Box 170. Stuart, FL 33495 ir mėcenačių grupė, 1985. Viršelis ir papuošimai P. Jurkaus. Tiražas 900 egz. Kaina 8 dol.

Rinkinyje 194 eilėraščiai padalinti į penkis skyrius. Eilėraščiuose nusakoma tėvynės meilė ir jos ilgesys, Lietuvos gamta, pagarba praeičiai, meilė Aukščiausiajam, tiesai, žmogui, nerimas dėl plintančių ydų, blogio ir t.t.

PENSININKAS. Redaguoja Karolis Milkovaitis. Leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba. Gruodžio numeryje įvairios informacijos vyresniųjų žmonių dėmesijai sveikatos, mitybos ir įvairių pasiskaitymai. Pažymėti aukotojai. Metinė biuletenio prenumerata tik 8 dol.

VAIVOS JUOSTA. Jono Rūtenio. Eilėraščiai ir dialogai. viršelis ir iliustracijas darė autorius. Leidinio mėcenasas — Gražvydas Rūtenis. Atspausdinta 500 egz. Kaina 6 dol. Spaudė Pranciškonų spaustuvė, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Viešas laiškas "Darbininko" redakcijai

Kūčių dieną atėjusiam 1986.XII.19 "Darbininke" radau Leonardo Valiuko viešą laišką redakcijai, pavadintą "Lietuvos laisvinimo darbas ir jo "kritika". Tai pikta replika į mano rašytos "I laisvę" žurnalo Nr. 97 (134) apžvalgos (žiūr. "Darbininko" 1986.XI.21 laidą) tą dalį, kurioje pokalbį su minimo žurnalo redakcija.

Apžvalgoj iškėliau L.V. pokalbio pagiežimą toną, visuomenės apšaukimą esant šykščia laisvinimo reikalams, jaunojo kartoj be-radimą tik trijų posityvių veikėjų, nepamatotą puikavimąsi savo "garsiąja" rezoliucija ir tokia artima pažintim su Reaganu, Weinbergeriu, Lodger'u bei Kucheliu, kad su jais vadindavęsi net "pirmaisiais vardais". Mano komentarus L.V. atremia tik šiais dviem sakiniais: "Jis (tai-gi aš, A.N.) pagriebia iš minėto pašnekėsio (t.b. pašnekėsio, A.N.) vieną ar kitą žodį ar vieną ar kitą sakinį ir daro pasakiškas išvadas. Jis turėtų žinoti savo pajėgumą ir neiti į tas sritis, kuriose jis negali suvesti galų, "pasakiškos išvados", atrodo, nebuvo jau tokios pasakiškos.

Laisvinimo eksperto puikybe liepsnodamas, bet kukliausiu apžvalgininko priekaištų atremti nepajėgdamas, L.V. primena mano juodžiausią praeitį, dabar-

tinį chamizmą ir palinki niekin-gios ateities. Klausykite, žiūrėkite:

A. N. buvo dr. P. Grigaičio didelis gerbėjas ir "Naujienu" bendradarbis;

A.N. mane, beveik nepažįstamą, neleistinai vadina vardu; Aš jam linkiu sėkmės (t.y. sėkmės) sieksninių korespondencijų rašyme; vienintelę sritį, kurioje jis tepajėgia reikštis.

Ne, nepavadinasiu L.V. kaltinimų liguistos fantazijos kūriniais, nes viskas maždaug teisybė, t.y. beveik teisybė, tik reikalinga paaiškinimų.

Taip, buvau ir lieku dr. Pijaus Grigaičio gerbėjas.

Taip, beveik 25-rius metus rašinėju į "Naujienu". gera rašinėti, p. Valiukai, kai redaktorius duoda tau pilną valią ne tik sieksniam, bet ir myliom, retkarčiais dargi padėkodamas. O ir kompanija tais laikais nebuvo bloga: profesoriai Biržiškos, prof. P. Jonikas, dar keli ar kelio-lika, kuriems "nesu vertas nė kurpių dirželio..."

Vadinimas vardu? Jeigu gerbiausias ponas Leonardas Valiukas, buvęs laikraščio bei žurnalo redaktorius nesuprato, ar nudavė nesupratęs, aiškinuosi: vardą Leonardas, Leonardai, Leonard linksniavau L.V. puikavimąsi, kad jis su JAV didžiūnais

taip vadindavęsis, ironizuodamas. Tiksliai!

Sieksninės korespondencijos — vienintelė mano sritis? Taip, jų esu gal tūkstantinę, gal ir daugeliam pasiuntęs beveik tuzinui laikraščių, žurnalo. Net nežinau, kokiems galams redaktorai jas visas išspausdino ir vis dar daugiau prašė, tebeprašo? Na, kurkas daugiau, jau keletas tūkstančių išspausdinta ir nei korespondencijų, nei sieksnių, sakysim — jų tarpe ir keli šimteliai žurnalo apžvalgų... Va, šioje vietoje prieinam priet rimtesnio dalyko, apie kurį papasakoti gero-kai užtruko, nes reikėjo perskaityti bent tuzino metų dienoraštį, iki suradau, O suradau štai ką:

Pirmąjį kartą su L. Valiuku susitikau 1968.VI.18 (ai, prieš 18 ½ metų) dr. V. M. namuose, Southfield, MI. Ten mane neatlaidžiai kvietė rašinėti "I laisvę" žurnalui, kurį jis, L.V. tuomet redagavo. Man spyriojantis prisipašė, kad bent imčiau "Naujienuos" rašinėti "IL" apžvalgą, kaip rašinėju "Varpo", "Sėjos". Sutikau.

Pirmąjį "I laisvę" numerį (1968 gegužės) su L. Valiuko laišku gavau 1968.VI.25. Vėl prašė bendradarbiauti "I laisvę" žurnale, pradžia atsiųsti dr. A.D. amžiaus sukakties

KAS TA POPIETĖ SU DAIL. J. BAGDONU?

New Yorke, Woodhaveno dailėje, gyvena dailininkas Juozas Bagdonas, kuris gruodžio 1 sulaukė 75 metų amžiaus. Ta sukaktis kukliai buvo prisiminta jo artimųjų draugų ir bičiulių tarpe. Drauge jis mini ir savo kūrybinio darbo 55 metų sukaktį.

Dabar vasario 1, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje rengiama popietė su dailininku sukaktuviniu. Dailininkas ištikimai metai iš metų kūrė naujus paveikslus — naujas drobes. Tuo jis savo menu praturtino lietuviškąją dailę.

Be to, dail. J. Bagdonas yra ir visuomenininkas. Uoliai jis dirbo Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyriuje, dirbo Balfre, reikišė ir Lietuvių Tautinės Sąjungos veikloje. Ne kartą dovanojo savo paveikslus įvairioms loterijoms, norėdamas paremti lietuviškų organizacijų veiklą.

Tad verta susipažinti su jo menu, jo ilgamete tapyba, skulptūra, keramika. Kilimu žemaitis, gimęs tarp Plungės ir Telšių, Videikiuose, arti Lieplaukės, gimnaziją lankė Plungėje ir Telšiuose. Meno studijuoti išvyko į Kauną.

Lietuviškosios dailės pasaulyje pradėjo reikštis nuo 1933 metų. Savo darbų parodas yra surengęs Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje. Dirbo Lietuvių Dailininkų Sąjungoje, rengė tos Sąjungos įvairias parodas, 1938 už

savo aliejinės tapybos kūrinių laimėjo valstybinę premiją. Dirbo Vilniaus dailės muziejuje, amatų mokykloje.

Antrojo pasaulinio karo metu pasitraukė iš Lietuvos, gyveno Vokietijoje. Po karo iš ten emigravo į Kolumbiją, kur turėjo savo keramikos studiją, meno dalykus dėstė įvairiose aukštesnėse mokyklose. Į Ameriką persikėlė 1958 gruodžio mėnesį. Pirmą sustojo Washingtone, D.C., ir čia buvo įkūręs meno galeriją. Į New Yorką persikėlė 1964 metų vasarą ir nuo to laiko čia pastoviai gyvena.

Savo ankstyvesnėje kūryboje jis buvo dailininkas impresionistas — realistas, mėgo vaizduoti darbo scenas — šienapjūtę, žvejus. Nuo Kolumbijos laikų jis susidomėjo abstraktiniu menu. Į tai pastūmėjo jo keramikos darbai, keramikos darbų glazūravimo technika, kur spalvos virdamos susimaišo. Nuo tada jis ir atsidėjo tik abstraktinei kūrybai. Tie abstraktūs paveikslai sukurti pastelėmis, o daugiausia aliejinė tapyba. Kūrė ir abstraktines skulptūras ir keramikos darbus. Daugiausia tai buvo įvairios vazos, kurios ir liko Kolumbijoje.

New Yorke jis surengė eilę parodų. Pirmoji paroda buvo 1964 gruodžio mėnesį Angelų Karalienės parapijos salėje. Uoliai prisidėjo prie LB New Yorko apygardos organizuojamų žie-

mos parodų, buvo pats pirmasis tiesioginis vykdytojas, pasirūpinęs kūrinių sutelkimu, jų ekspozicija.

Toje popietėje ir bus trumpai prisimintas jo kūrybinis kelias. Apie lietuviškojo meno problemą kalbės ir sukaktuvininkas ir svečiai. Tai bus lyg simpoziumas ta pačia tema. Po to bus rodomos skaidrės. Mums gerai pažįstamas fotografas Liudas Tamošaitis išfotografavo apie 120 jo kūrinių. Visa tai bus parodyta ekrane su atitinkamais paaiškinimais. Taip lyg kokiame apžvalginėje parodoje bus parodyta jo plati kūryba.

Po programos bus kavutė ir pabendraavimas. Visa tai rengia Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas. Visi prašomi šią vasario popietę pasikurti mūsų tarpe gyvenančiam pasižymėjusiam dailininkui ir savo dalyvavimu jį pagerbti. (P.J.)

Solistė Aldona Stempužienė dainuos Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime, kuris rengiamas vasario 15 Kultūros Židinyje. Nuotr. Jono Tamulaičio

JUNO BEACH, FLA.

Kalėdų šventės ir N. Metų sutikimas

Žiemos šventės sutraukia nemažai turistų į šiuos Atlanto pakraščius, kur paprastai būna nuolatinė vasara. Gražiausi ir patogiausi kaip tik ir yra žiemos mėnesiai.

Švenčių metų vienas kitas čia gyvenęs keliauja į šiaurę, kur yra įsikūrę jų vaikai. Ten ir praleidžia Kalėdas ir Naujus Metus. Tada vėl tuoj skuba į pietus.

Kalėdų mišios

Bendrų didesnių kūrinių nebūvo. Jos rengiamos šeimose, pasikviečiant nemažai svečių ir kaimynų.

Lietuvių pamaldos vyksta Šv. Pauliaus nuo Kryžiaus bažnyčioje. Bažnyčios statyba nauja, moderni. Gražiai suplanuota, įrengta jaukiai, nes visur iškloti medžiai.

Šalia bažnyčios yra koplyčia, kuri talpina apie 150 žmonių. Čia 2 val. popiet ir būna lietuviškos pamaldos.

Paprastai mišias aukoja vietos kapelionas kun. Vytautas Piktur-na. Jis moka puikiai pamaldas suorganizuoti, pasirūpina, kad visi liturginiai skaitiniai būtų gražiai atliekami, kad į apeigas būtų įtrauktas ir jaunimas. Jis pasako ir pamokslą. O pamokslus jis moka sakyti. Visada logiškai išdėsto savo mintis, įpina pavyzdžių, poezijos. Pamokslus pasirašo ir juos vykusiai paskaito. Taip kiekvienas pamokslas yra prasmingas, turiningas ir vaizdus.

Čia, Juno Beach, Fla., veikia Dainos choras, kurį organizavo ir kurį moko muzikė Irena Manomaitienė. Repetacijos būna labai mieli ir paslaugiai Lino ir Poles Staškūnų namuose. Choras buvo pasirengęs plačiai pasireikšti švenčių metu, net rengėsi

dainuoti N. Metų sutikime, bet kaip tik keletas svarbių choro narių šventėm išvyko į šiaurę pas savo vaikus, taip choras giedojo tik bažnyčioje per Kalėdas. Giedojo ir visa bažnyčia labiau žinomas kalėdines giesmes.

N. Metų sutikimas

Jau eilė metų, kaip lietuviai čia rengia Naujųjų Metų sutikimą. Jis rengiamas salėje tos pačios parapijos, kur vyksta lietuviškos pamaldos. Salė dabar perstatoma, didinama. Bus pastatyti didžiuliai trijų aukštų namai su visokiais įrengimais ir salėmis. Statybos darbai jau vykdomi, todėl įėjimas į salę dabar buvo nepatogus. Dar tą vakarą ir smarkiai lijo, o prie durų arti privažuoti nebuvo galima. Taip vienas kitas ir sušlapo.

Rengė specialus komitetas, kuriam pirmininkavo Linas Staškūnas, talkino Lietuvos dukterys ir kiti.

Valgius pagamino ir sunėšė ponios. Tie valgiai buvo kuo geriausi, įvairiausi ir labai puikiai paruošti. Valgių buvo labai daug. Visi galėjo kartoti ir kartoti. Valgiai buvo sudėti ant atskiro stalo. Kiekvienas pats turėjo pasirinkti, ką jis mėgsta, ir atsinešti prie savo stalo.

Kiekvienas stalas gavo ir butelį šampano. Kitus gėrimus svečiai jau turėjo patys nusipirkti. Šokiams grojo jugoslavų keturių asmenų orkestras. Jis gerai pažįsta lietuvius, ne kartą jiems grojo lietuvių klube Miami ir čia, moka daug lietuviškų melodijų ir šokių.

Žmonių atsilankė apie 150. Daug svečių buvo iš Toronto, Detroito, Clevelando, New Yorko, net ir iš Maino valstybės. Iš Chicago buvo inž. Antanas Rudis ir Marija Rudienė, Balso pirmininkė, dr. Kazys Ambrozai-

tis su žmona Marija, dr. Lipskis, dr. Vytautas Urba iš Indianos, dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai iš Leonia, N.J., iš Detroito — Algis ir Vytautas Petručiai su savo žmonomis ir daug daug kitų.

Svečiam susėdus už stalo, rengėjų komiteto vardu pasveikino Linas Staškūnas. Taip pat kalbėjo ir muzikė-dailininkė Irena Manomaitienė, dėkodama visiems, kurie lanko ir remia jos vadovaujamą chorą ir ypač ponams Staškūnams, pas kuriuos kiekvieną savaitę būna choro repetacijos. Prasmingą invokaciją sukalbėjo kun. Vytautas Piktur-na.

Besibaigiant seniesiems metams, kalbėjo LB apylinkės pirmininkas dr. J. Šalna. J. Šal-nienė sugiedojo Amerikos himną, o visa salė — Lietuvos himną. Tada orkestras skaitė paskutines sekundes ir sugrojo maršą, pasitinkdamas naujus metus. Tada jau šaudė šampano buteliai, visi sveikinosi, linkėjo kuo gražiausių naujųjų metų, lankė savo kaiminystės stalus. Geroje nuotaikoje pasitiko jaunuosius metus. Svečiavimasis užsitęsė iki 3 val. nakties. Renginys buvo gerai suorganizuotas, tvarkingai pravesas, pasižymėjo gerais valgiais ir namie gamintais tortais. Malonu buvo ten svečiuotis. Nors lauke lietus visus gąsdino, bet nuotaika buvo pakili. Juk nauji metai, kupini naujų vilionių ir vilčių. Bet visų linkėjimai — tie patys — kad metai būtų visiems sveiki ir laimingi. (p.j.)

JUNO BEACH, FLA.

Sausio 24, šeštadienį, Šv. Pauliaus nuo Kryžiaus parapijos salėje buvo surengta graži madų paroda. Surengė Lietuvos dukterų vietinis skyrius, kuriam pirmininkauja Dalia Augūnienė. Parodą pravedė ir naujus drabužius apibūdino dailininkė Rimgaile Zotovienė. Paroda praėjo su dideliu pasisekimu. Gauta gražaus pelno.

— Lietuvių Fondo Tarybos posėdis įvyko 1986 gruodžio 5 savo būstinėje, Chicagoje. Tarybos pirmininku vieningai išrinktas trečiam terminui Povilas Kilius, o sekretore — adv. Daina Kojelytė. Valdybos pirm. dr. A. Razma baigia trečią kadenciją ir, pagal įstatų paragrafą 18, negali būti renkamas ketvirtam terminui. Nominacijų komisija į valdybos pirmininkus pasiūlė Mariją Remienę, ilgametę tarybos bei valdybos narę, kuri vieningai buvo išrinkta. Nelauktina didelių pasikeitimų, nes M. Remienė pastaruoju metu buvo pirm. pavaduotoja ir su Lietuvių fondo reikalais labai gerai susipažinusi.

— Inž. Vytautui Kutkui, visuomenininkui, Lietuvių Bendruomenės veikėjui, gruodžio 21, sukako 70 metų.

— Dramaturgas ir rašytojas Anatolijus Kairys laimėjo LKVS Ramovės skelbtą dramos konkursą Adelaidėje, Australijoje. Už veikalą "Paskutinė Valia" sutartinai paskirta 500 dol. premija. Konkursui buvo atsiųsta 10 veikalų. Premijavimo komisiją sudarė: V. Vosylius, J. Vaboliene, V. Vitkūnienė, V. Opulskis ir L. Gerulaitis.

— Inž. Jonas P. Vaičaitis, gyvenantis St. Petersburg, FL, gruodžio 18 atšventė savo artimų draugų ir giminių tarpe 75 metų amžiaus sukaktį. Jis aktyviai dalyvauja lietuvių visuomeniniam ir politiniam gyvenime, priklauso LB, ALT, SLA, BALF ir kt. remia Lietuvių fondą ir spaudą.

— Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje Trakų rinktinės Naujojoje Anglijoje nauju pirmininku gruodžio 6 išrinktas Algirdas Zenkus.

— "Birutė", Argentinos Lietuvių Mergaičių ir Moterų Draugija, šventė 55-rių metų gyvavimo jubiliejų Audroge miestė. Jų pastangomis yra įkurtas Lietuvių Senelių Židynas, kuris ir dabar tebeveikia.

— Chicago "Vaidilutės" teatro aktoriai ir vadovybė sausio 7 buvo susirinkę į Jaunimo Centrą pažūrėti per VII Š. Amerikos lietuvių teatro festivalį suvaidinto šio teatro veikalą "Uošvė į namus — tylos nebebus" vaidžo įrašo. Taip pat buvo pasidžiaugta geru pasirodymu per tą festivalį ir dviejų atžymėjimo ženklų laimėjimu. Nuspręsta tuoj imtis darbo ir ruošti naujus spektaklius, o taip pat pagastuoti, nes yra gauta pakvietimų atvykti į kitas lietuvių kolonijas. Šiam teatrui vadovauja nenuilstantis kultūrininkas ir visuomenininkas dr. Petras Kisielius.

— Clevelando viešoji radijo stotis WCPN, FM 90.3 iš kur "Tėvynės Garsai", vadovaujami Juozo Stempužio, įžengusieji į 38-tuosius darbo metus, transliuos lietuviškąją vienos valandos programą kiekvieną sekmadienį, vietoje 8 val. ryto vakare tarp 6 ir 7 val.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Galumauskas, Waterbury, Conn., T. Jacques, Lalone, N.Y. Užsakė kitiems: D. Birutis, Wayne, N.J. — Mr. ir Mrs. R. Silano, Morgenville, N.J., R. Kisielius, Somerville, N.J. — R. Lakauskis, Somerville, N.J. Sveikinam Naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

ST. PETERSBURG, FLA.

Nauja valdyba Floridos Amerikos Lietuvių Klubu narių susirinkime buvo išrinkta lapkričio 22: pirm. A. Karnius, vicepirm. K. Vaičaitis, sekr. A. Krulikiene, finansų sekr. S. Velbassis, išd. J. Kirtiklis, direktoriai A. Aleksiejūnas, J. Balnius, A. Grabauskas, J. Grebliauskas, K. Jasinskas, J. Švedas ir A. Ulbinas. Pirm. A. Karnius susirinkimui pasiūlė už darbą ir nuopelnus klubui pekelti į garbės narius šiuos asmenis: A. Armalį, A. Gudonį, K. Jurgelą, A. Krulikiene, J. Kirtiklį ir K. Vaičaitį. Susirinkimas pasiūlymą patvirtino.

Klubo biblioteka jau pertvarkyta. Ji laikinai perkelta į raštinę, kol bus pastatytas atitinkamas priestatas. Knygos suklasifikuotos, sukataloguotos, išimti duplikatai. Bibliotekai sutiko vadovauti Sofija Salienė.

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus pirmas sukaktuvinis koncertas įvyko klube lapkričio 15. Jis į salę sutraukė netoli 200 muzikos mylėtojų. Susirinkusieji gėrėjosi puikiai atliekamais Beethoveno, Chopino, Debussy, Liszto, Gruodžio ir Čiurlionio kūriniųais.

Lietuvos vyčių 147 kuopos metiniam susirinkimui lapkričio 21 vadovavo pirm. A. Kraujalis, sekretoriavo V. Kleivienė. Susirinkimas vyko Florida Power Corp. salėje. A. Mažeika padarė pranešimą apie metinį Lietuvos vyčių seimą. V. Jacobson ir A. Gudonis įdomiai informavo apie lietuvių demonstracijas Vienoje ir Vliko seimą Londone. Susirinkimas 1987 metams išrinko tokią kuopos valdybą: dvasios vadas kun. J. Gasiūnas, pirm. A. Kraujalis, I vicepirm. A. Mažeika, II

vicepirm. T. Liutkienė, sekr. V. Kleivienė, išd. M. Zigaitienė, finansų sekr. A. Vilniškienė, patikėtiniai — prel. J. Balkūnas ir K. Vilniškis, lietuviškų ryšių pirm. K. Kleiva, kultūros pirm. Ed. Praninskas, amerikiečių ryšių pirm. V. Jacobson, ritualo pirm. A. Mažeika.

Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus komiteto darbams paremti lapkričio 16, sekmadienį, bažnyčioje surinkta aukų 2,002.50 dol. — L.Ž.K.

NAUJI LEIDINIAI

Vytauto Kavolio, Sąmoningumo trajektorijos. Lietuvių kultūros modernėjimo aspektai. Kietais viršeliais. 10 dol.

Br. Kvickio, Vilniaus arkivyskupija II tomas, 23 dol.

J. Brazaičio raštai 6-tas tomas, 16 dol.

J. Audėno, Lietuvos valstiečiai liaudininkai, 19 dol.

J. Vizbaro, Kur bėga Šešupė, romanas, 10 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

ŽIRGŲ LENKTYNĖS DUSETUOSE

Okupuotoje Lietuvoje, Dusetuose, kasmet vasario 2 būna žirgų lenktynės ant užšalusio ežero. Apie jas esame girdėję, bet retas žino, kas yra pradininkas tų arklių lenktynių.

Pradininku gi yra agronomas Vacys Butkys, dabar gyvenęs Great Necke, N.Y. Jo iniciatyva lenktynės buvo suorganizuotos 1933 metais. Nuo to laiko jos vyksta kasmet.

STOKIME NARIAIS Į LIETUVIŲ FONDA

ir didinkime turimus įnašus, nes Lietuvių fondas remia lituanistinį švietimą, mokslą ir jaunimą.

Lietuvių Fondo adresas — 3001 W. 59th Street, Chicago III. 60629

"NELAISVĖJE GIMĘS KŪDIKIS"

1955 VASARIO 16 PROGA LIETUVIŲ KALINIŲ MINTYS

Lietuviškų rankraščių iš Sibiro fotostatai bei surinkti tekstai su kun. K. Pugevičiaus angliškais vertimais.

"Nesunku atpažinti, kad šių pasisakymų autoriai yra buvę partizaninių kovų dalyviai... Tų pačių kovų dalyvės turėjo būti ir Sibiro koncentracijos stovyklose atsiradusios lietuvaitės. Vyrai į jas kreipiasi kaip į 'kovos seses', ir jos pačios kolektyviniame atsakyme vyrams save vadina 'Jūsų bendražygės lietuvaitės'.... Skaitytojų žavės visų autorių gyvoji dvasia, nepalūžusios širdys ir ištikimybė Lietuvos laisvės idealui...." (J. Kojelis).

Išleido ir platina:

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA
Lithuanian Catholic Religious Aid
351 Highland Blvd. Brooklyn NY 11207
Telefonas (718) 647-2434

Įsigykite už U.S. \$10 auką Religinei Šalpai, kaliniams sušelpiti.

1987 M KELIONĖS Į LIETUVĄ 13 - 20 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

13 dienų — Lietuva
Kelionė 527 — gegužės 27 - birželio 9 — \$1,549
Vilniuje 10 dienų

14 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 722 — liepos 22 - rugpj. 4 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 303 — Kaziuko mugė
kovo 3 - 17 — \$1,229
Kelionė 1103 — lapkričio 3 - 17 — \$1,129
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Liuksemburge 1

15 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 101 — spalio 1 - 15 — \$1,679
Kelionė 128 — Naujų Metų sutikimas
Gruodžio 28 - sausio 10 — \$1,499
Vilniuje 10 dienų, Helsinky 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 505 — gegužės 5 - 20 — \$1,699
Kelionė 805 — rugpjūčio 5 - 20 — \$1,799
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 30 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Varšuvoje 3

19 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija, Švedija
Kelionė 805S — rugpjūčio 5 - 23 — \$2,179
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Leningrade 2,
Helsinky 1, laive Baltijos jūroje 1, Stockholme 1

20 dienų — Pabaltijo kraštai, Suomija, Rusija ir "Baltika" festivalis
Kelionė 706 — liepos 6 - 25 — jaunimo grupė — \$2,049
Vilniuje 10 dienų, Rygoje 2, Taline 2, Helsinky
1, Leningrade 2, Baltijos jūroje laivu nuo Helsinkio
iki Talino

10 - 16 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE

10 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 921H — rugsėjo 21 - 30 — \$1,549
Vilniuje 7 dienos, Helsinky 1

11 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 421 — balandžio 21 — gegužės 1 — \$1,449
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 1, Liuksemburge 1

13 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513A — gegužės 12 - 25 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 818 — rugpjūčio 18 - 30 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2

13 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija
Kelionė 720 — liepos 20 — rugpj. 1 — \$1,749
Kelionė 810 — rugpjūčio 10 - 21 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija, Čekoslovakija
Kelionė 511 — gegužės 11 - 25 — \$1,879
Kelionė 921 — rugsėjo 21 - spalio 5 — \$1,879
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2,
Prahoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija
Kelionė 514 — gegužės 14 - 28 — \$1,699
Kelionė 714 — liepos 14 - 28 — \$1,779
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2,
Helsinkyje 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513 — gegužės 13 - 28 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3, Krokuvoje 2,
Čestochovoje 1

10 - 13 DIENŲ KELIONĖS SU 5 DIENOMIS LIETUVOJE
10 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 510 — gegužės 10 - 19 — \$1,549
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Milane 1

11 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 707 — liepos 7 - 17 — \$1,579
Kelionė 915W — rugsėjo 15 - 25 — \$1,479
Vilniuje 5 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 426 — balandžio 26 - gegužės 8 — \$1,829
Kelionė 920 — rugsėjo 20 — spalio 2 — \$1,829
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Romoje 4 su
dienos išvyka į Florenciją

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

LITHUANIAN COOKERY

In English, 316 pages.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 10 dol. Persiuntimas
I - Postage 1 dol.

Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

Lithuanian Heritage — Jig- dėtas istorinis katalogas anglų
saw puzzle. Seniem ir jauniem kalboje. Tinkama dovana vi-
įdomus žaidimas — iš spalvotų siem. Dežutė siunčiama visur
gabaliukų sudėstyti Lietuvą su tik už 12 dol. Darbininkas,
jos didvyriais, jūrą, miškais, 341 Highland Blvd., Brooklyn,
ežerais, upėmis ir laukais. Pri- N.Y. 11207.

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, įstaigos vedėja

1987 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nr. 8701 Gegužės 8 - gegužės 23 d.
Iš New York'o \$1,895.00
Iš Chicago's \$1,995.00
Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje,
10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Stockholm'e.

NR. 8702 Liepos 3 - liepos 18 d.
Iš New York'o \$1,965.00
Iš Chicago's \$2,065.00
Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje,
10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.

NR. 8705 Rugpjūčio 14 - rugpjūčio 30 d.
Iš New York'o \$1,995.00
Iš Chicago's \$2,095.00
Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje,
10 naktų LIETUVOJE, 4 naktys Stockholm'e.

NR. 8706 Rugsėjo 18 - spalio 3 d.
Iš New York'o \$1,795.00
Iš Chicago's \$1,895.00
Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje,
10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.

KITOS KELIONĖS

NR. 8703 Liepos 11 - 24 d. — LATVIJA
Iš New York'o \$1,695.00
Maršrutas: 2 naktys Helsinky, 10 naktų Riga.

NR. 8704 Rugpjūčio 1 - 16 d. MENO IŠVYKA
Iš New York'o \$2,165.00
Maršrutas: 5 naktys Maskva, 4 naktys Leningradas,
1 naktis Stockholm'as, 2 naktys Helsinky's, 2 naktys
Silja Line laive.

NR. 8707 Lapkričio 6 - lapkričio 22 d. OPEROS IŠVYKA
Iš New York'o \$1,950.00
Maršrutas: Stockholm'as 2 naktys, Maskva 3 naktys,
Leningradas 3 naktys, Budapešt'as 3 naktys,
Copenhaga 3 naktys. Viso 10 operos ir baletų
spektaklių.

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas,
viešbučius, maistą Lietuvoje, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų.
Pageidaujant tolimesnių kelionės detalių prašome kreiptis, prisišimė
brošiūras.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius. Kainos:

VOLGA GAZ 24-10 — 5,600 rb.
VAZ 2108 5,365 rb.
VAZ 2107 4,470 rb.
VAZ 2106 4,130 rb.
VAZ 21003 3,900 rb.
VAZ 21013 3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus išskviemams.

G. T. INTERNATIONAL, INC. P. O. BOX 29163 CHICAGO, ILL. 60629
Telefonai: (312) 471-1700 arba (312) 471-1702

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 69 metų sukakties minėjimą rengia Baltimorės Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenės apylinkė. Vasario 15, sekmadienį, 8:30 val. ryto Šv. Alfonso bažnyčioje bus aukojamos mišios už žuvusiųjų Lietuvos laisvės ir kenčiančių brolių ir seses Sibire ir okupuotoje Lietuvoje. Per mišias giedos Dainos choras. Klebonas kun. Antanas Dranginis aukos mišias

ir sakys pamokslą. Lietuvių namuose 1:30 val. popiet pokylis, į kurį pakviestas naujai išrinktas Marylando gubernatorius W. Donald Schaefer, senatoriai, kongresmanai, Baltimores miesto burmistras. Pagrindinis kalbėtojas bus Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, kuris atvyks kartu su savo žmona. Visi lietuviai raginami kuo daugiau dalyvauti minėjime.

Kazimieras Šeškūnas, naujos kartos lietuvis, po sunkios ligos mirė sausio 19, Šv. Agnietės ligoninėje. Per ilgus metus jis dirbo Karinio Jūrų Laivyno Akademijos siuvykloje. Sveikatai susilpnėjęs, pasitraukė iš tarnybos. Kazys buvo uolus Šv. Alfonso bažnyčios pamaldų lankytojas, buvo susipratęs lietuvis, dalyvavo įvairiuose lietuviškuose renginiuose. Gedulingos mišios už jo sielą aukotos Šv. Alfonso bažnyčioje sausio 22. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nulūdime liko žmona Elena, sesė Elena Majauskienė, eilė anūkų ir pažįstamų.

Dievo Tarnu Arkivyskupo Jurgio Matulaičio mirties 60 metų sukaktis buvo paminėta Šv. Alfonso bažnyčioje sausio 25,

sekmadienį, per 8:30 val. mišias. Klebonas kun. Antanas Dranginis aukoj mišias ir pamokslą pasakė. Dainos choras giedojo per pamaldas.

Lietuvių svetainės šerinkų metinis susirinkimas įvyko sausio 25, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvių Namuose. Didis skaičius narių dalyvavo susirinkime. Per susirinkimą buvo padaryta apyskaitiniai pranešimai, renkami direktoriai ir aptariami veiklos ateities planai. Po susirinkimo buvo užkandžiai.

Keturių kapelionų pagerbimas įvyks vasario 1, sekmadienį, 11:30 val. ryto. Mišias aukos buvęs Amerikos Marinių veteranas ir Amerikos karo veteranų Marylando valstijos buvęs kapelionas kun. A. Dranginis. Lietuvių Postas 154 kartu su kitais veteranais kasmet pagerbia tuos kapelionus: katalikų kunigą, žydų rabiną ir du reformatų misionierius, kurie 1943 vasario 3, vokiečiams torpedavus S.S. Dorchester laivą, savo gelbėjimosi priemones atidavė kareiviams. Per pamaldas giedos veteranų Choras Balladiers. Lietuviam garbė, kad mūsų bažnyčioje šios įspūdingos iškilnės laikomos.

Šv. Vardo draugijos vyrai vasario 1, sekmadienį, rengia jautienos kepsnių balių Amerikos veteranų salėje Parkville, Baltimorės priemiestyje. Šokiama grogas orkestras. Be jautienos bus ir kitų skanių valgių. Bilietus galima įsigyti klebonijoje ir prie durų. Pelnas skiriamas bažnyčios reikalam.

Jonas Obelinis

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Lietuvos krikšto 600 metų sukakties medalis, kurį sukūrė skulptorius Vytautas Kasūba. 3 colių bronzinis — 30 dol. 1 colio bronzinis — 15 dol. 1 colio gryo sidabro — 50 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Gaunama Darbininko administracijos: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIA 700 YEARS (IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiams ir lietuviams, naudojančioms tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detrolite, Waterburyje

Aktyvas: 57 milijonai dolerių.

KASOJE mainomi čekiai, priimami Social Security indėliai, išduodami Money Orders ir nemokamai duodamas čekių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir sertifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Apie paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma telrauti KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

NEW YORK, N.Y.

Aldona Pintsch, W. Milford, N.J., siųsdama Darbininko prenumeratą už 1987 m. atsuntė 65 dol. Už spaudai pagalbą dėkojame.

Teresė Šlikienė iš Woodhaven, N.Y., dosni Darbininko rėmėja, šiemet kaip ir pernai atsuntė mums \$55. Esame labai dėkingi pastoviai lietuviškos spaudos rėmėjai.

Nijolė Braženas iš Sparkill, N.Y., jau penkti metai Darbininko prenumeratai ir lietuviškai spaudai paremti atsuntė po \$50. Nuširdus ačiū dosniai ir pastoviai rėmėjai.

Jurgis Valaitis iš Stamford, Conn., kaip ir ankstesniais metais, taip ir šiemet Darbininkui ir spaudai pagelbėti atsuntė \$50. Didelis ačiū dosniam mūsų laikraščio draugui.

Kun. Anthony Grigaitis iš Matulaitis Nursing Home, Putnam, prie ankstesnių aukų Darbininkui, šiemet atsuntė \$60 auką. Labai dėkojam už pastovią paramą lietuviškai spaudai.

Sisters of Immac. Conception (Putnamo Seselės) šiemet atsuntė Darbininkui ir spaudos paramai \$50. Labai dėkojame Putnamo Seselėms už paramą, kurios ir pačios leidžia su dideliu pasiūlymu lietuviškas knygas ir žurnalą jaunimui.

A. Rimas iš Washington, D.C., pastoviai siūnia Darbininkui prenumeratos mokestį \$50. Labai dėkojame dosniam spaudos palaikytojui per ketverius praėjusius metus.

Miss P. Davidson iš Milford, Conn., šiemet laikraščio prenumeratai ir spaudos paramai atsuntė \$40. Širdingas ačiū! Ir anksčiau ji buvo nuolatinė auktoja.

Genoveva Bielskus iš Lighthouse, Florida, jau seniai dosniai rėmusi Darbininką aukomis, šiemet su prenumerata atsuntė \$50. Labai dėkojame pasiūlymus lietuviško laikraščio palaikytojai.

Vincas Lietuvninkas iš Elizabeth, N.J. nuolatinis mūsų laikraščio rėmėjas, šiemet padidino savo prenumeratos mokestį iki \$50. Labai esame dėkingi.

O. Rekešius iš West Milford, N.J. savo prenumeratą padidino iki \$40. Širdingai dėkojame.

Veronika Kraskienė-Kraszewski iš Surfside, Florida, daugelio metų Darbininko skaitytoja, irgi padidino savo prenumeratą iki 40 dol. Labai dėkojame.

Petras Skikūnas iš Miami, Florida, nuo 1984-tų moka prenumeratos po \$50. Darbininko administracija labai dėkoja tokia ma pasiūlymus spaudos rėmėjui.

A. a. K. Miklo atminimui Kultūros Židinui aukojo: Henrikas ir Rasa Miklai 50 dol., Danutė Miklaitė 35 dol., Irena ir J. Vilgaliai 40 dol., LB Great Neck apylinkė 25 dol., A. ir P. Povilaičiai 20 dol., A. Lingis 10 dol. Už aukas Kultūros Židinio valdyba dėkoja.

N.Y. Filatelistų draugija išleido savo biuletenio gruodžio numerį. Pradžioje skelbiamos įvairios filatelistų parodos, nauja literatūra, A. Budreckis rašo, kada lietuviai atvyko į Lietuvą, laiška iš pirmojo pasaulinio karo, lietuvių tremtinių paštas Vokietijoje, Lietuvos pašto ženklai, 1940 metų laidos, jų aprašymai, iliustracijos. Dar A. Budreckis rašo apie lietuvių kalbos ryšį su sanskritu. Biuletenis leidžiamas anglų kalba, redaguoja W. E. Norton Philadelphiaje.

Lietuvos vyčių biuletenis, leidžiamas tos organizacijos Lietuvos reikalų komiteto, Lapkričio - gruodžio numeryje surinkta daug žinių iš įvairių laikraščių apie Lietuvą, raginama rašyti įvairius laiškus. Redaguoja Scottie Zukas ir Casimir Yanish, o Lietuvos reikalų komiteto pirmininke yra Evelyn Ozelis. Biuletenis leidžiamas anglų kalba, spausdinamas zirkso būdu.

ELIZABETH, N.J.

Kunigų šventė

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje, Elizabeth, N.J., sausio 18, sekmadienį, atšvęsta dviguba šventė — ilgametis tos parapijos vikaras kun. Juozas Pragulbickas minėjo kunigystės 55 metų sukaktį, o dabartinis klebonas kun. Petras Žemeikis kunigystės 30 metų sukaktį.

Abu sukaktuvininkai kartu su kun. Ronald Marzewski ir dijonais Henriku Keturvičiu ir Antanu Samaloniū koncelebravo padėkos mišias 11 val. ryto.

Iškilmingų mišių metu giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Liudo Stuko.

Po mišių parapijos salėje vyko

Mielai kolegai

A. A.

DANUTEI LESKAITYTEI - ALLEMAN
mirus, reiškiam gilią užuojautą p. Vincei Jonuškaitei-Leskaitienei, dukterims Irenai ir Audronei.
Už Danutės sielą bus aukojamos mišios vasario 22 d., Putnam, Conn. vienuolyno koplyčioje.
Danutė buvo mums visuomet draugė.

Litūdinčios putnamietės

Motinai ir uošvei

A.A.

MARIJAI SVILIENEI
mirus, dr. Leonidai ir Juozui Giedraičiams ir jų šeimai reiškiam gilią užuojautą.

New Yorko ir apylinkių ateitininkai

Dr. J. Svogūnas

Dr. Jonas Svogūnas, gimęs 1953 Brooklyn, N.Y., baigė St. Thomas College Minnesotoje bakalaurą laipsniu iš biologijos. Išvyko medicinos studijuoti į Indiją. 1981 m. lapkričio mėn. baigė Kotorba Medical college ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Pasirinkęs "Family Practice" specialybę, atlikęs trijų metų stažą St. Joseph ligoninėje Stamford, Conn., išlaikė valstybinius egzaminus ir nuo 1987 sausio 1 atidarė savo kabinetą: 965 Hope St., Stamford, Conn. 06907. Tel. 203 327 - 6770.

KEARNY, N.J.

Mokyklos eglutė

Gruodžio 20, šeštadienį, lituanistinė dr. Vinco Kudirkos mokykla, kaip ir kitais metais, suvaidino Kalėdų eglutę, kurios metu buvo suvaidinta Alės Nakaitės kalėdinis vaizdelis "Spindėkit žvaigždės". Vaidino šie mokyklos mokiniai: Gailutė Kligytė — mergaitė, Lina Melinytė — angelą, Danutė Šeštokaite — žvaigždę I, Pauliukas Mykolaitis — žvaigždę II, Vincas Sruoginis — berniuką ir Rimukas Mykolaitis — mintį. be to, fleita grojo Lina Melinytė ir pianinu skambino Gailutė Kligytė, o Kalėdų senį suvaidino mokyklos mokytoja Valė Klygienė. Vaidinimą paruošė mokyklos vedėja Lucija Alinskienė.

Iš vaidintojų gražiai lietuvių kalbos tartim išsiskyrė Gailutė Kligytė, nors ir kiti stengėsi savo vaidmenis kaip galima geriau atlikti. Už tai visi vaidintojai ir kiti mokiniai Kalėdų senelio buvo apdovanoti įvairiomis dovanėlėmis, o programai pasibaigus, visi šio šventės dalyvavę buvo pavaišinti kava, sumuštiniais ir pyragaičiais. Vaisės paruošė mokinių mamytės.

Šmetinė eglutė išsiskyrė iš ankščiau buvusiųjų dar ir nemažu žiūrovų skaičium. Čia

vaisės, kuriose dalyvavo 200 asmenų su viršum. Visus pasveikino Helen Karalis, parapijos tarybos prezidentė. Sukaktuvininkam organizaciją vadovai ir pavieniai asmenys įteikė dovanas.

Šią šventę organizavo parapijos taryba, talkinama įvairių organizacijų. Izabelė Keturwitis buvo pobūvio komiteto pirmininkė. Jai talkino parapijos komitetas.

William Senkus

Lietuviškos juostos amerikiečiams

Massachusetts Institute of Technology (MIT) tarnautojos Mildos Bakšytės-Richardson iniciatyva ir rūpesčiu, talkinant studentui Arui Sužiedėliui, sausio 8 d. to instituto profesoriams ir studentams buvo parodytas 1985 m. lietuvių tautinių šokių šventės filmas, suruošta lietuviškų juostų paroda ir pademonstruotas jų audimo būdas. Šiuo tikslu iš Brocktono buvo iškviešta su juostomis ir staklėmis juostų audėja mokytoja Elžbieta Ribokienė. Susidomėjimas lietuviškomis juostomis buvo didelis, negu tikėtasi. Pradžioje juostų paroda ir jų audimo demonstravimas buvo numatyta dviem valandom, bet dėl didelio susidomėjimo ji užtruko keturias valandas. Parodos lankytojams buvo dalinama informacija apie lietuviškas juostas. Tai iš Encyclopedia Lituanica perspausdintas dail. Antano Tamošaičio straipsnis. Tokios parodos sudaro gražią lietuvių liaudies meno reprezentaciją. Kasmet jų suorganizavimu pasirūpina Milda Bakšytė-Richardson. Tai pavyzdys, kaip reikia išnaudoti kiekvieną progą supažindinti amerikiečius su lietuvišiais ir jų sena ir įdomia kultūra.

Lietuvos vėliava prie viešųjų pastatų

Kasmet Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties pagrinde Vasario 16-ąją prie State House ir City Hall Bostone iškeliama Lietuvos vėliava. Šiemet toji diena yra nedarbo diena, nes

teikėsi atsilankyti ne tik Sopulingosios Dievo Motinos parapijos šeimininkas prelatas Domininkas Pocius, parapijos vedėja, Šv. Pranciškaus ordino seselė Klarija ir tos pat mokyklos mokytoja seselė Pierre, bet ir visa eilė anksčiau šią lituanistinę mokyklą baigusiu ir dabar jau kolegijose studijuojančių buv. mokinių. Vieni jie sudarė gražią auditoriją mažiesiems vaidintojams.

Likus nedaugeliui tėvų, savo vaikus vežiojančių į šią mokyklą, mokyklos išlaikymas yra žymiai pasunkėjęs, todėl su pinigine parama atskubėjo LB Newarko apylinkė, paskyrusi 200 dol. ir LB Elizabetho apylinkė ir LB N.J. apygardos valdyba — po 100 dol.

Mokyklai vadovauja ir moko Lucija Alinskienė. Be jos mokykloje dar dirba Valė Klygienė ir Gina Melinytė.

K.J.

ji sutampa su Jurgio Washingtono gimtadienio minėjimo švente. Todėl Lietuvos trispalvė bus iškelta ne vasario 16-tąją, bet vasario 17-tąją 11 val. ryto prie State House, o 12 val. prie City Hall. Tuo rūpinasi Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyrius, kurio pirmininko pareigas dabar eina Bronius Paliulis. Juo didesnis lietuvių skaičius tose iškilmėse dalyvauja, tuo daugiau pasitarnaujama lietuviškiems reikalams, nes tai padaro didesnę įspūdį valstijos ir miesto administracijai, o taip pat amerikiečių visuomenei, kurių palankumas lietuviams yra taip reikalingas. Todėl visi Bostono ir apylinkės lietuviai turėtų būti anksto taip susitvarkyti, kad tose Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilmėse galėtų dalyvauti.

Susirūpinimas komp.

Juliaus Gaidelio kūryba

1983 m. sausio 6 d. mirus komp. Julijui Gaideliui, jo kūrybą išsivežė jo sūnus Garsas Gaidelis į Australiją. Praėjus jau ketveriems metams, kyla susirūpinimas, kad vienoje vietoje sukauptą toji kūryba neatsidurtų sunykimo pavojuje. Laisvės Varpo vadovybė jau seniai kelia reikalą tą kūrybą nukopijuoti ir perkelti į Lietuvos muzikos archyvą, kuris globoja lietuvių išeivių kūrinius. Tuo reikalu ji susirašinėja su Garsu Gaideliu, Lietuvių Fondo vadovybe, LB Kultūros Taryba, o paskutiniu metu taip pat su Lietuvos muzikos archyvo vadovybe. Šalia to Bostone norėta sudaryti specialų komitetą, kuris rūpintųsi ne tik komp. J. Gaidelio kūrybos apsauga, bet taip pat jos išleidimu. Ligi šiol nepavyko to padaryti, bet rankos nenuleidžiamos. Šiuo metu iš naujo aiškinamasi tokio komiteto sudarymas, tikintis, kad šį kartą tai gali būti įgyvendinta. Komp. J. Gaidelio sūnus Garsas Gaidelis iš Australijos praėjusių metų gruodžio 23 d. laiške Laisvės Varpo vedėjui Petru Viščiūnui rašo, kad jis stengiasi sudaryti plokštelių leidimo firmą, kuri pradžioje leistų populiarios muzikos plokšteles, o vėliau gautu pelnu mėgintų leisti komp. J. Gaidelio muzikos kūrinius. Bet tai ilgas ir sunkus kelias. Vis dėlto jis tikisi, kad šiais metais galutinai paaiškės, ar jam pavyks tai įgyvendinti.

BOSTONO LIETUVIŲ BALSO — MINKŲ RADIO PROGRAMA
girdima per radio stotį WLYN 1360 AM banga sekmadieniais nuo 8 iki 8:45 val. ryto. Vadovauja S. ir V. Minkai, 71 Farragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268 - 2515. Pas Minkus gaudamas "Darbininkas".

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščiūnis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų slaptą gavę, bankas tuoj pat traukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrintas procentas, leidžiamas įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue-268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
400 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturdays 10 AM to 1 PM
268-2500
NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Grafton Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. & Sat. 10 AM to 12 Noon
Saturdays 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

A. A.
MARIJAI VAIČEKAUSKIENEI

mirus, sūnus Algį ir Vyta ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

Stefa ir Vladas Vasikauskai
Birutė ir Jonas Mikalauskai

A. A.
JONUI ŠILEIKIUI

mirus, jo žmonai Valerijai, ilgametel klubo narei, dukroms ir sūnui su šeimomis reiškiam nuoširdžią užuojautą.

LMF New Yorko klubas

A. A.
JONUI ŠILEIKIUI

mirus, jo žmonai Valerijai, dukroms Laimai, Aldonai, Audronei ir sūnui Rimantui bei jų šeimoms ir artimiesiems reiškiam nuoširdžią užuojautą.

Janina Gerdvilienė
Sofija ir Stasys Vaškiai
Matilda ir Petras Vasiliauskai
Melanija ir Albinas Verbylai
Marija ir Leonas Virbickai

PADĖKA
A. A. EMILIJAI NOAKIENEI

mylimai motinai, uošvienei ir senelei 1986 m. rugsėjo mėn. 22 d. mirus, nuoširdžiai dėkojame Tėvui Antanui Prakapui, OFM, už atlaikytas atsisveikinimo pamaldas koplyčioje ir kapuose, kun. Jonui Pakalniškiui, Apreiškimo parapijos klebonui už šv. Mišių atlaikymą ir vyskupui Pauliui Baltakiui.

Širdingas ačiū Malvinai Klivečkienei už pravestą atsisveikinimą, visiems atsisveikinusiems su vellone: dr. Jonui Lenkaičiui Korp. Neo-Lithuania vardu, Irenai Banaitienei Liet. Moterų Klubų Federacijos vardu, dr. Marijai Žukauskienei, LMKF New Yorko Klubu vardu, Alfonsui Samušui Karininkų Ramovės vardu, Malvinai Klivečkienei Didžiosios Lietuvos Kunigaikštienės Birutės Draugijos vardu, Magdalenai Ulėnienai Filiae Lithuaniae vardu, Alfai Juodikiui giminių vardu ir visiems atvykusiems pasimelsti ir atsisveikinti su vellone koplyčioje, dalyvavusiems šv. Mišiose ir padėjusiems į amžino poilsio vietą.

Dėkojame Apreiškimo parapijos vargonininkui Viktorui Raliui už muziką ir giesmes šv. Mišių metu. Nuoširdus ačiū visoms vellonės draugėms ir pažįstamoms, lankiusioms ją ligos metu, o ypač didelį ačiū Magdutei Ulėnienai, suteikus vellonei daug paguodos.

Širdingas ačiū visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems ir visoms organizacijoms už gražias gėles, užprašytas mišias, aukas lietuviškiems tikslams paremti ir gausias užuojautas per radiją, spaudą ir asmeniškai.

Dėkojame Marytei Šalinskienei už paskutinį patarnavimą ir Vaclui Steponiui už labai skanius ir tvarkingai paruoštus pietus.

Gillame liūdesyje likusios dukros

Giedrė Stankūnienė ir Aldona Pintsch
su šeimomis

DARBININKAS

Redakcija.....(718) 827-1352
Administ.(718) 827-1351

Spaustuvė(718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.)(718) 827-9645
Salės adm.(718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Popietę su dail. Juozu Bagdonu rengia LMK Federacijos New Yorko klubas. Popietę bus vasario 1, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje, kur bus iškabinta ir dailininko darbų. (Žiūr. skelbimą ir straipsnelį).

14-toje dailės parodoje dalyvauja apie 20 dailininkų, bus išstatyta apie 100 jų darbų. Parodoje bus prisiminta pirmoji dailės paroda, jos 80 metų sukaktis, ir bus išstatyta A. Žmuidziavičiaus paveikslas, kuris pirmoje parodoje susilaukė daug dėmesio. Taip pat bus išstatyta ir skulptoriaus P. Rimšos "Lietuvos mokyklos" bareljefas, retai kur matytas ir mažai kam žinomas. Bus išstatytas ir dail. Adomo Varno paveikslas iš 1906 metų. Parodoje taip pat bus prisiminti ir pagerbti mirę dailininkai Romas Viesulas ir Jurgis Juodis. (Žiūr. skelbimą ir aprašymą apie pirmąją dailės parodą).

Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 29 kuopos svarbus susirinkimas įvyks vasario 1, sekmadienį, 1 val. popiet E. Kezies namuose, 80 - 69 90th Ave. Visų narių dalyvavimas būtinas. Po susirinkimo vaisės.

Lietuvos nepriklausomybės šventė minima vasario 15 šia tvarka. Iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. Pamokslą pasakys Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Minėjimas 3 val. Kultūros Židinyje. Kalbą pasakys buvęs JAV LB krašto valdybos pirmininkas dr. Antanas Butkus. Dainuoja operos solistė Aldona Stempuzienė. Akomponuoja ir lietuviškas melodijas groja pianistas William Smiddy. Tautinius šokių šoka N.Y. ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės. Po minėjimo bendros vaišės.

Remkime Tauto Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių šešiomis kalbomis leidimą. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Visos aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių. Aukos siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

New Yorko žinių dėl pagausėjusių skelbimų dar yra 5 ir 7 psl.

Kazys Miklas - Miklaševičius, gyvenęs Great Necke, mirė sausio 13. Vasario 23 jis būtų sulaukęs 91 metų amžiaus. Buvo gimęs Kretonio kaime, Švenčionėlių apskrityje, 11 vaikų šeimoje. Lietuvoje jis visą laiką dirbo geležinkelio žinyboje Tauragėje, Panevėžy ir Švenčionėliuose. Antrai okupacijai artėjant, jis su šeima pasitraukė į vakarus ir iki atvykimo į Ameriką gyveno Hanau lietuvių stovykloje, prie Frankfurto, Vakarų Vokietijoje. Į šį kraštą atvyko 1949 metais ir visą laiką gyveno Great Necke. Buvo palaidotas sausio 15 All Saints bažnyčios kapinėse Great Necke. Liko nuliūdime jo žmona Ona, sūnus Ramutis su šeima, gyv. Californijoje, dukra Regina su šeima Houston, Texas, dukra Danutė su šeima Great Necke, taip pat brolvaikai Kęstutis ir Henrikas Miklai, seserys Ona Varnienė Australijoje, Marija Truskauskienė ir Julija Grigaliūnienė su šeimomis Lietuvoje.

Brolių Kezių orkestras vasario 7 vyks į Torontą, kur gros šokiams viename jaunimo pobūvyje. Vasario 21 gros Hartfordo tautinių šokių grupei "Berželis", o vasario 28 Kultūros Židinyje, kur ateitininkai rengia kaukių balių.

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 31, šį šeštadienį, 2 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Giacomo Puccini opera "Manon Lescaut". Pagrindiniai solistai: Leona Mitchell, Ermanno Mauro, Brian Schexnayder, Italo Tajo. Diriguoja Julius Rudel.

Už a.a. Antaninos Vedekienės vėlę jos mirties pirmųjų metinių proga mišios bus aukojamos sausio 30 Thompson, Conn., ir Putname, Conn.

J. A. Rasys iš Cambridge, Mass. nuo 1985 metų moka prenumeratos \$50 ar \$40. Taigi ir šiemet gavome \$50. Garbė došiam lietuviškos spaudos palaikytojui.

Palanga, Klaipėda (su nakvyne), Panevėžys, Kaunas. Tai tik keletas iš Lietuvos miestų, kuriuos lankys GT International ekskursantai. Dėl detalių žiūrėk GT International skelbimą šeštame Darbininko puslapyje.

Ieškau draugo, kuris padėtų kartu gyventi. Esu našlė, turiu namus. Skambinti 517 869-2248.

Greenpoint pas lietuvių savininką išnuomojamas erdvus keturių kambarių butas. Suinteresuoti gali skambinti tel. 782 - 8456.

Lietuviško skonio pietus, vasario 15, sekmadienį, bus galima pavalgyti nuo 1 val. popiet Kultūros Židinio apatinėje salėje prieš Vasario 16-tosios minėjimo iškilmes.

Danutė Leskaitytė - Alleman. anksčiau gyvenusi New Yorke, sulaukus 48 metų amžiaus, po operacijos mirė Oregon valstijoje. Nuliūdime liko vyras Carl, dukros Irena ir Audronė, p. Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė bei kiti giminės.

Natalie Glowacki, Woodhaven, N.Y., tęsdama savo motinos Liudvikos Koppienės spaudos paramą, atsiuntė 40 dol. L. Koppienė ilgus metus dosniai rėmė Darbininką. Ačiū labai.

Dieninių nuplėšiamų kalendorių dar turi Darbininko administracija. Kiekvieno lapo antroje pusėje dar yra kas nors įrašyta. Kalendoriaus lentelėje — Lietuvos Vytis. Kalendorių redagavo M. Bajoriūnas, išleido Nidos leidykla Londone, Anglijoje. Kaina 8 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą LB Newarke apylinkė kartu su Lietuvos vyčių 29 kuopa rengia sekmadienį, vasario 15, Švč. Trejybės parapijos salėj tuoj po 11 val. ryto mišių.

Darbininko sausio 23 d. numerį, 8 puslapy žinutėje iš Lietuvių Atletų klubo veiklos pasitaikė klaida. Parengimų vadovas yra Rimas Kezys, o ne Romas Kezys, kaip buvo atspausdinta. Atsiprašome.

St. Petersburgo LB apylinkės valdyba per savo išdininką Kostą Arą atsiuntė Darbininkui 25 dol. auką ir gražius linkėjimus, Ačiū labai.

PARODOS REIKALAI

Dailininkai prašomi parodai skirtus kūrinius suvežti arba sausio 31 arba vasario 1. Atvežti į Kultūros Židinio biblioteką. Jei būtų kokių kliūčių atvežti, prašom paskambinti P. Jurkui į redakciją 718 827 - 1352, arba į namus 718 441 - 3612. Jis redaguoja parodos katalogą ir jam reikalingos žinios apie išstatomus kūrinius.

Vitta CORPORATION,
WILTON, CT

Vitta Corporation, Wilton, CT, ir šiais metais atskubėjo su dosnia auka Darbininko spaudai paremti. Kai mažėja mūsų skaitytajai ir kai išlaidos kaskart didėja, tokia parama laikraščiui labai pravarti.

Todėl šios Vitta korporacijos vadovams reiškiamė nuoširdžią padėką ir linkime kuo geriausio pasisekimo, kad korporacija vis augtų ir didėtų.

Darbininko administracija

New Yorko studentai ateitininkai su tautinių šokių mokytoja Jadvyga Matulaitiene savo susirinkime sausio 10 d.

IŠ NEW YORKO STUDENTŲ ATEITININKŲ VEIKLOS

New Yorko studentų ateitininkų susirinkimas įvyko sausio 10. Susirinkime dalyvavo J. Matulaitienė, N.Y. tautinių šokių ansamblio Tryptinio vadovė. Ji mum kalbėjo apie šokių pradžią, pereidama į tautinius šokius. Suminėjo įvairias šokių rūšis, kurias paskui pailiustravo paveikslėliais.

Visi susirinkimo dalyviai atidžiai klausėsi jos kalbos ir visi jai buvo dėkingi už atsilankymą.

Naujas Čiurlionio albumas su A. Mikulskio kūrniais 2 plokštelėse. Kaina 15 dol. Persiuntimui 1 dol. Čiurlionio ansamblis dainuoja A. Mikulskio šiuos kūrinius: Rambynas, Žveng žirgelis lanko, Kai aš joju per girėlę, Visi berneliai po akių, Sutekėjo dvi upytės, Oi motulė, Balnok, tarne bėrą žirgą, Ulijo, Atvažiavo mašinėlė, Už aukštų kalnų, Šv. Jono Vakarėlį, Ant Nemuno kranto, Pasaulio Valdovui, Lietuvos Himnas, Lietuviai esame mes gimę ir Atsiveikinites, 12 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207.

į mūsų susirinkimą ir supažindinimą su lietuvių tautinių šokių menu.

Šiame susirinkime mes nagrinėjome ateitininkų tautiškumo principą. Tautiniai šokiai yra kaip tik dalis to tautiškumo.

Po to kalbėjome apie savo einamuosius reikalus. Svarbiausias iš jų — vasario 28 ruošiamas kaukių balius. Šiais metais New Yorko studentai ateitininkai labai stipriai įsijungė į šio baliiaus rengimą. Aptarėme kaukių pasigaminimą. J. Matulaitienė mum davė daug gerų idėjų.

Kitas susirinkimas bus vasario 7 d. (Asta)

NAUJI LEIDINIAI ANGLŲ KALBA

Fire and Night — Five Baltic Plays, by A. Straumanis, 20 dol.

When the Soviets Come... A Factual Report by R. Raid, II part, 12 dol.

Faces of two Worlds, by A. Kezys (Distinguished Personalities), 12 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje (persiuntimui 1 dol.).

POPIETĖ SU DAIL. JUOZU BAGDONU

bus vasario 1, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. PROGRAMOJE:

Dail. Juozo Bagdono 75 metų gyvenimo ir 55 metų kūrybos sukaktis — kalba PAULIUS JURKUS

Lietuviškoji dailė — kalba dail. J. BAGDONAS

Dail. J. Bagdono kūryba skaidrėse

Po programos kavutė.

Mažajoje salėje bus iškabinti dail. J. Bagdono tapybos darbai

Įeinant aukojama

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

LMK FEDERACIJOS
NEW YORKO KLUBAS

14 -TOJI DAILĖS PARODA

rengiama 1987 m. vasario 7 - 8 Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY..

Dalyvauja per 20 dailininkų, bus išstatyta per 100 jų kūrinių.

Iškilmingas parodos atidarymas ir premijų įteikimas — vasario 7, šeštadienį, 7 v.v. Po atidarymo — kavutė.

Paroda lankoma:

šeštadienį, vasario 7, nuo 12 val. iki 9 v. v. sekmadienį, vasario 8, nuo 12 v. iki 4 v. popiet.

Paroda skiriama Lietuvos nepriklausomybės šventel pagerbti ir taip pat prisiminti pirmosios lietuvių dailės parodos 80 metų sukaktį.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

LB NEW YORKO APYGARDA

KAUKIŲ BALIUS

bus vasario 28, šeštadienį, 8 val. vakare Kultūros Židinyje 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Šalti ir šilti valgiai — vakarienė ir atgaivos baras Šokių gros brolių Kezių orkestras. Geriausios kaukės bus premijuojamos. Suaugusiems — 20 dol. Studentams ir moksleiviams — 15 dol.

Bilietus platina ir stalai užsakomi pas:

M. Šalinskiene — 296 - 2244
Pr. Ažuoliene — 296 - 1205
M. Klivėckiene — 296 - 0406
A. Lukoševičiute — 849 - 6083
G. Simonaityte — 843 - 6049

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

New Yorko Ateitininkai

HOLIDAZE TOURS — KELIONIŲ AGENTŪRA

suruošusi daug sėkmingų ekskursijų LIETUVOS VYČIAMS, kviečia su VYČIAIS keliauti į LIETUVOS KRIKŠTO 600 METŲ ISTORINES IŠKILMES ROMOJE!

VIENOS SAVAITĖS ekskursija išvyksta iš New Yorko BIRŽELIO 25 D. (ir antroji). Kaina, skaitant apsigyjamą 4 žvaigždžių viešbutyje, visas keliones autobusais, ir bilietus į visus renginius, \$1125. asmeniui, dviem kambariame. Norintieji apsigyinti iluksusiniame Cavalieri Hilton viešbutyje, prideda \$150.

ANTROJI, 12-KOS DIENŲ ekskursija, įskaitant viską Romoje, kelloję lėktuvu į MÜNCHENĄ, Vokietijoje, bei keliones ir apsigyjamus VIENOJE IR SALZBURGE, Austrijoje, kainuos \$1599. asmeniui, dviem kambariame. Kurie apsigyinti Cavalieri Hilton viešbutyje, Romoje, prideda po \$95. Vienoje, Austrijoje, bus apsigyjamą pačiame geriausiame "Imperial" viešbutyje be kito mokesčio!

Iš šių Vyčių ekskursijom sutiko vadovauti prof. dr. JOKŪBAS STUKAS, Vyčių Garbės Narys. Neatidėliojant pasiūskite \$100 užstatą HOLIDAZE TOURS AGENTŪRAI šiuo adresu: 810 Belmar Plaza, Belmar, N.J. 07719. Telefonai: N.J. Toll Free: 800-662-3055. USA Toll Free: 800-526-2827. Malonėkite krepštelį laišku arba telefonu gauti ekskursijų brošiūrėlių. Išvykstant iš Chicago: plus \$80., Los Angeles: plus \$193., Washingtono: plus \$69.